

Страсбург, 15.12.2015 г.
C(2015) 9206 final

ANNEX 1

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

ПРЕПОРЪКА НА КОМИСИЯТА

**за приемане на Практическия наръчник за прилагане и управление на
Европейската система за наблюдение на границите (Наръчник за EUROSUR)**

Съдържание

Съдържание

1	ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
2	ОСНОВНИ НАСОКИ.....	6
2.1	Цели и рамка на EUROSUR.....	6
2.2	Обхват.....	7
2.3	Определения за целите на настоящия наръчник.....	8
2.4	Защита на основните права и мерки, допринасящи за спасяване на живота на мигрантите.....	9
3	ОПЕРАТИВНИ НАСОКИ.....	12
3.1	Национален координационен център.....	12
3.1.1	Функции и задачи.....	12
3.1.2	Национални органи, отговарящи за наблюдение на границите.....	13
3.1.3	Сътрудничество с други национални органи.....	13
3.1.4	Управление на ресурси и персонал.....	14
3.1.5	Национална картина на състоянието.....	15
3.1.6	Планиране и изпълнение на националните дейности по наблюдение на границите.....	15
3.1.7	Национална система за наблюдение на границите.....	16
3.1.8	Измерване на резултатите.....	16
3.1.9	Сътрудничество с други НКЦ.....	16
3.1.10	Работно време.....	16
3.1.11	Уведомяване за създаването и мониторинга на НКЦ.....	16
3.1.12	Възлагане на задачи на други национални органи.....	17
3.1.13	Вътрешен правилник за дейността.....	17
3.1.14	Междуведомствено сътрудничество на национално равнище.....	17
3.1.15	Списък с контакти.....	18
3.2	Осведоменост за състоянието.....	19
3.2.1	Връзка между картините на състоянието и техните категории.....	19
3.2.2	Притежание и осигуреност на информацията и ориентиран към услугите подход.....	20
3.2.3	Заинтересовани общности.....	20
3.2.4	Източници на информация.....	21
3.2.5	Категория на събитията.....	22
3.2.6	Оперативна категория.....	24
3.2.7	Аналитична категория.....	27
3.2.8	Общо прилагане на наблюдателни средства.....	30
3.2.9	Политика в областта на личните данни.....	32
3.3	Способност за реагиране.....	34
3.3.1	Определения и компоненти.....	34

3.3.2	Планиране на способността за реагиране	34
3.3.3	Делегиране на задачи на регионалното и местното равнище	35
3.3.4	Гранични участъци.....	35
3.3.5	Степени на въздействие на граничните участъци.....	36
3.3.6	Реакция в зависимост от степените на въздействие	38
3.3.7	Сътрудничество със съседни държави.....	41
3.3.8	Оценка	42
4	ТЕХНИЧЕСКИ НАСОКИ	42
4.1	Комуникационна мрежа на EUROSUR.....	42
4.1.1	Роли и отговорности	42
4.1.2	Управление на приложението.....	42
4.1.3	Услуги по техническо управление на EUROSUR (ETMS).....	43
4.1.4	ИТ администратор на възел и съответни задачи.....	44
4.1.5	Нанасяне на технически промени.....	45
4.1.6	Наръчници на потребителя.....	45
4.2	Обучение	45
4.3	Политика на сигурност и управление на сигурността.....	47
4.3.1	Цели, свързани със сигурността	47
4.3.2	Мерки за физическа сигурност	49
4.3.3	Защита на информацията, с която се борави в комуникационни и информационни системи.....	49
4.3.4	Роли и отговорности в областта на сигурността.....	50
4.3.5	Механизми за контрол и процедури за докладване в случай на нарушение на сигурността	51
4.4	Управление на промени.....	52
4.4.1	Общи цели и правила	52
4.4.2	Видове промени.....	52
4.4.3	Стартиране на процеса на промени от държавите членки.....	53
4.4.4	Ролята на Консултативния съвет по промените в EUROSUR	54
4.4.5	Правила, приложими към заявките за промяна.....	55
4.5	Управление на непрекъснатостта на дейността	55
4.5.1	Анализ на въздействието	56
4.5.2	Управление на риска.....	56
4.5.3	Разработване на стратегия и план за непрекъснатост на дейността.....	56
4.5.4	Комуникация в случай на прекъсване.....	57
4.5.5	Поддържане на управлението на непрекъснатостта на дейността.....	57
4.6	Комуникация.....	57
4.6.1	Общи цели.....	57
4.6.2	Ежедневна комуникация.....	57
4.6.3	Централното звено за контакт на Агенцията.....	58

4.6.4	Списък с контакти	58
4.6.5	Комуникация, свързана с ежедневни оперативни въпроси.....	59
4.6.6	Официални срещи	59
4.6.7	EUROSUR и връзки с обществеността	60
4.6.8	Език, на който се извършва комуникацията	60
5	ПРИНЦИПИ НА МЕЖДУВЕДОМСТВЕНОТО И ВЪНШНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО.....	60
5.1	Сътрудничество на Агенцията с други институции, органи и агенции на ЕС, както и с международни организации.....	60
5.1.1	Партньорски организации	60
5.1.2	Обхват.....	60
5.1.3	Правна рамка	61
5.1.4	Канали за комуникация	61
5.1.5	Оценка	62
5.2	Сътрудничество на държавите членки със съседни трети държави	62
5.2.1	Международно сътрудничество.....	62
5.2.2	Многостранно и двустранно сътрудничество	63
5.2.3	Споразумения	63
6	МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА	64
7	ПРЕГЛЕД НА НАРЪЧНИКА И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	65
8	СПИСЪК С ИНСТРУМЕНТИ	65
9	СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	67

1 Въведение

В настоящия наръчник са предоставени общи, технически и оперативни насоки, както и препоръки и добри практики за прилагане и управление на Европейската система за наблюдение на границите (EUROSUR), създадена с Регламент (ЕС) № 1052/2013.¹

Настоящият наръчник е за държавите членки, Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз („Агенцията“), и останалите органи, служби и агенции на ЕС, участващи в EUROSUR.

Настоящият наръчник не създава правнообвързващи задължения за държавите членки, Агенцията или други органи, служби или агенции на ЕС, нито определя нови права и задължения за националните органи, които отговарят за наблюдението на границите, нито за други органи, за които ръководството може да е от значение. Единствено Регламент (ЕС) № 1052/2013, въз основа на който е създадено настоящото ръководство, или друго законодателство, за което се споменава в него², могат да породят правнообвързващи ефекти и на тях може да бъде направено позоваване пред национален съд или трибунал .

Настоящият наръчник се преразглежда редовно в светлината на опита и извлечените поуки чрез прилагането на Регламент (ЕС) № 1052/2013.

¹ Регламент (ЕС) № 1052/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за създаване на Европейската система за наблюдение на границите (EUROSUR).

² Напр. Регламент (ЕО) № 562/2006 от 15 март 2006 г. за създаване на Кодекс на Общността за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници), Хартата за основните права на Европейския съюз.

2 Основни насоки

2.1 Цели и рамка на *EUROSUR*³

EUROSUR е система с множество предназначения, използвана за откриване, предотвратяване и борба с незаконната имиграция и трансграничната престъпност по външните граници, като по този начин допринася за последващото развитие на *достиженията на правото* от Шенген. Нейната цел е да допринася за защитата и опазването на живота на мигрантите при опитите им да преминат външните граници.

За да постигне тези цели, EUROSUR предвижда обща *рамка* за обмен на информация и сътрудничество между всички органи, отговарящи за наблюдението на външните сухоземни и морски граници.⁴ EUROSUR следва подход, основан на разузнаване и анализ на риска, чрез който националните и европейските органи могат по-добре да разберат какво се случва по външните граници, и им дава възможност за по-бърза реакция на новите маршрути и методи за незаконна имиграция и трансгранична престъпност. Ключовите елементи на този подход включват обмен на информация в почти реално време, редовно споделяне на разузнавателни данни и тясно сътрудничество между органите на национално и европейско равнище.

Рамката на EUROSUR се състои от няколко компонента⁵, които са взаимосвързани по следния начин:

На национално равнище органите си сътрудничат посредством *национални координационни центрове* за наблюдение на границите и обменят информация посредством *национални картини на състоянието*. На европейско равнище националните координационни центрове обменят информация помежду си и с Агенцията посредством *комуникационната мрежа на EUROSUR*, с неограничен достъп до *европейската картина на състоянието* и *общата предгранична разузнавателна картина*.

Агенцията си сътрудничи също и с други органи, служби и агенции на ЕС (напр. Европейската служба за външна дейност, Европол, Евроюст, Агенцията за основните права), за да използва най-пълноценно наличната информация, способности и системи. Например Агенцията координира *общото прилагане на наблюдателните инструменти* в сътрудничество с Европейската агенция по морска безопасност и Сателитния център на ЕС, за да предоставя на националните координационни центрове и на себе си информация от наблюдение на външните граници и на предграничната зона.

EUROSUR позволява на държавите членки да реагират по-бързо на инциденти и критични ситуации, възникващи по външните граници. В помощ на тази дейност външните сухоземни и морски граници са разделени на „гранични участъци“, за всеки от които е определена степен на въздействие. Този подход позволява да се установят „горещи точки“ по външните граници посредством стандартизирана реакция на национално равнище и подкрепа от Агенцията, ако е необходимо.

³ Членове 1 и 4 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

⁴ Рамката на EUROSUR може да се използва също за наблюдение на въздушните граници и за гранични проверки, ако държавите членки доброволно предоставят тази информация на EUROSUR.

⁵ Национални координационни центрове, национални картини на състоянието, комуникационна система на EUROSUR, европейска картина на състоянието, обща предгранична разузнавателна картина, общо прилагане на наблюдателни инструменти — вж. член 4 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

За да постигнат целите, свързани с EUROSUR, държавите членки обменят също информация и работят със съседни трети държави въз основа на споразумения и посредством специфични регионални мрежи, основани на тези споразумения.

Когато обменят информация и си сътрудничат в мрежата на EUROSUR, държавите членки и Агенцията трябва да спазват изискванията за защита на основните права, по-специално принципа на забрана за връщане, и защитата на личните данни.

2.2 Обхват⁶

Тема	В обхват	Незадължителни	Извън обхват
Граничен контрол (наблюдение и проверки)	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдение на външни сухоземни и морски граници⁷ 	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдение на външни въздушни граници • Проверки по гранично-пропускателните пунктове 	<ul style="list-style-type: none"> • Вътрешни граници
Наблюдение на границите	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдение • Откриване • Идентифициране • Проследяване • Предотвратяване • Залавяне 	–	Правни и административни мерки след залавяне (напр. процедури по предоставяне на убежище, обратно приемане, връщане, съдебни разследвания)
Осведоменост за състоянието⁸	<ul style="list-style-type: none"> • Събития, информация и анализ на:⁹ <ul style="list-style-type: none"> – Неразрешено пресичане на границите – Трансгранична престъпност – Риск за живота на 	Разположение, състояние и вид на активите при гранично наблюдение/мисия в областта на правоприлагането, проведена в	Разположение, състояние и вид на военните активи, които не са в подкрепа на мисия в областта на правоприлагането

⁶ Член 2 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

⁷ Включително временни външни граници.

⁸ Във връзка с външните морски граници EUROSUR подпомага разработването на Общата среда за обмен на информация (CISE) за наблюдение на морската област на ЕС. След като бъде създадена, CISE ще осигурява по-широка рамка за осведоменост за морското състояние чрез подпомагане на обмена на информация между публичните органи от различни сектори, вариращи от морска безопасност и сигурност до контрол на рибарството, опазване на морската околна среда, митници, граничен контрол, общо правоприлагане и отбрана.

⁹ Разпоредбите в настоящия наръчник не променят изискванията за националните органи да споделят информация чрез други специални системи въз основа на законодателството на ЕС (напр. митнически органи посредством Системата на Общността за управление на риска в областта на митниците въз основа на Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията).

	<p>мигрантите</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разположение, състояние и вид на <ul style="list-style-type: none"> – активи на националните органи с отговорност за наблюдение по външните граници в националната картина на състоянието (НКС) – активи на Агенцията в европейската картина на състоянието (ЕКС) и общата предгранична разузнавателна картина (ОПРК) 	съседните участъци по външната граница на друга държава членка	
Способност за реагиране	<ul style="list-style-type: none"> • Неразрешено пресичане на границите • Трансгранична престъпност 	–	Координиране на дейностите по морско търсене и спасяване
Лични данни	Лични данни във връзка с идентификационните номера на корабите в ЕКС/ОПРК	Лични данни в НКС	Всякакви други лични данни в ЕКС/ОПРК

2.3 *Определения за целите на настоящия наръчник:*¹⁰

- 1) „Наблюдение“ означава наблюдаване на ситуация или географска област.
- 2) „Откриване“ означава научаване за наличието и местоположението на обект на интерес.
- 3) „Идентифициране“ означава установяване на уникалната идентичност или специфичните характеристики на обекта на интерес.
- 4) „Проследяване“ означава определяне на миналите, настоящите и бъдещите местоположения на обект на интерес.
- 5) „Предотвратяване“ означава дейности, които възпират или възпрепятстват дадено действие.
- 6) „Мерки за залавяне“ означава мерки, предприети с цел предотвратяване на това обектът на интерес да продължи пътя си.
- 7) „Национални органи“ означава всички органи, носещи отговорност за наблюдението на външните сухоземни и морски граници в съответствие с националното право и ако е приложимо, носещи отговорност за извършване на гранични проверки и наблюдение на въздушните граници.

¹⁰ Вж. член 3 от Регламент (ЕС) № 1052/2013. Определенията, свързани с обработването на информация, трябва да се използват според определението в Общия интегриран модел за анализ на риска (CIRAM), v.2.0.

- 8) „Национална система за наблюдение на границите“ означава единна структура или комбинация от системи за наблюдение и мониторинг, която съчетава дейности по наблюдение по външните граници на държава членка под координацията на националния координационен център в съответствие с националното право и подпомага обмена на информация между всички национални органи, които носят отговорност за наблюдението на външните граници.
- 9) „Собствени активи“ означава мобилното или стационарното оборудване и човешките ресурси за наблюдение и патрулиране на външните граници, с които разполага държава членка или Агенцията.
- 10) „Състояние на активите“ означава нивото на готовност и наличността на актива.
- 11) „Събитие“ означава или инцидент (ситуация, свързана с незаконна имиграция, трансгранично престъпление или риск за живота на мигранти), или кризисна ситуация (например в съседна трета държава), или всякаква друга ситуация, която оказва значително въздействие върху граничната сигурност.
- 12) „Неразрешено пресичане на границите“ се отнася до всяко пресичане на граница през или извън гранично–пропускателни пунктове, което не е в съответствие с правилата за пресичане на външни граници, определени в Кодекса на шенгенските граници.
- 13) „Лични данни“ означава всякаква информация, свързана с идентифицирано или подлежащо на идентифициране физическо лице („субект на данни“); за подлежащо на идентифициране лице се смята това лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификационен номер или един, или повече специфични признаци, отнасящи се до неговата физическа, физиологическа, психологическа, умствена, икономическа, културна или социална самоличност.
- 14) „Обработване на лични данни“ означава всяка работа с лични данни, извършвана с автоматични средства или без такива, включително събиране, запис, организиране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друга форма на предоставяне на данните, актуализиране или комбиниране, блокиране, изтриване или унищожаване.
- 15) „Съседна трета държава“ означава трета държава, която има или сухоземна, или морска граница, или общ морски басейн с държава членка.

2.4 Защита на основните права и мерки, допринасящи за спасяване на живота на мигрантите¹¹

1. Националните органи спазват международните и европейските инструменти в областта на основните права,¹² и по-специално достиженията на правото на ЕС в областта на убежището и международното бежанско право. Те зачитат човешкото достойнство на лицата, участващи в незаконна имиграция и трансгранична престъпност, и не трябва да дискриминират въз основа на пол, раса, социално положение или етнически произход, език, религия или убеждения, политическо или

¹¹ Член 2, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

¹² Това включва Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи; Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола към нея от 1967 г.

всякакво друго мнение, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Всички мерки, предприети при изпълнение на техните задължения, трябва да бъдат пропорционални на преследваните с тях цели.

2. При събиране на информация по време на дейностите по наблюдение на границите правото на личен живот и защитата на личните данни на всички лица трябва да бъдат зачитани в съответствие с националното законодателство и законодателството на ЕС.
3. Органите спазват своето задължение да осигуряват съдействие на всеки плавателен съд или лице, бедстващи в морето, и по време на морска операция по наблюдение да гарантират, че техните участващи екипи спазват това задължение в съответствие с международното право и зачитат основните права. В контекста на оперативното сътрудничество, координирано от Агенцията, те спазват правилата, установени от Регламент (ЕС) № 656/2014¹³
4. Когато лицата се нуждаят от медицинска помощ, включително бременни жени или ранени, болни или дехидратирани хора, отговорният координационен център (Центърът за координация на морските спасителни дейности, местен, регионален или национален координационен център в зависимост от ситуацията) трябва да се увери, че незабавно ще бъдат предприети необходимите мерки, като например искане за медицинска помощ. Безопасността на екипажа и на въпросните хора е от първостепенно значение и във всеки момент всички мерки трябва да се извършват по начин, който гарантира тази безопасност.
5. Граничната охрана и персоналят от всички съответни национални органи са обучени как да идентифицират и да се обръщат към деца и уязвими хора¹⁴ и да им помагат за достъп до подходящите мерки за защита или съдействие.¹⁵ На персонала се предоставя информация за националните механизми за препращане¹⁶ и за начина, по който се запазват доказателствата за престъпления по границата за възможни съдебни производства в бъдеще.
6. Националните органи гарантират при пълно спазване на *принципа на забрана за връщане*, че хората, търсещи международна закрила, биват идентифицирани, получават адекватна помощ, подходяща информация за своите права и за начина за достъп до съответните процедури (включително възможността да поискат убежище) и своевременно се препращат към националните органи, отговарящи за приемането на техните молби за убежище.
7. За да бъде подпомогнато гарантирането на закрилата и спасяването на живота на мигрантите в морето, е необходимо да съществуват национални канали за

¹³ Регламент (ЕС) № 656/2014 от 15 май 2014 г. за установяване на правила за наблюдението на външните морски граници в контекста на оперативното сътрудничество, координирано от Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз.

¹⁴ Напр. бременни жени, жени с малки деца, непридружени малолетни и непълнолетни, хора, склонни да бъдат обект на експлоатация, и жертви на експлоатация или трафик на хора. Вж. също VEGA Children Handbook („Наръчник на VEGA за децата“), Frontex, 2015 г., и Guidelines on the identification of victims of trafficking in human beings in particular for consular services and border guards („Насоки за идентификация на жертвите на трафик на хора, предназначени по-специално за консулските служби и граничната охрана“), Европейска комисия, 2013 г.

¹⁵ Вж. глава 1.7 от Общата учебна програма.

¹⁶ Напр. за жертвите на трафик на хора и за закрилата на децата.

комуникация и работни процеси между Националния координационен център (НКЦ) и Центъра за координация на морските спасителни дейности (MRCC), за да се гарантира своевременният обмен на информация. Този обмен на информация следва да се извършва при пълно съобразяване с факта, че MRCC носи изключителната отговорност за координирането на всяка операция, свързана с инцидент при търсене и спасяване (SAR), като функционира по силата на специфични международни правни инструменти в областта на SAR.¹⁷ Този обмен на информация може да включва:

- а) информация за състоянието и разположението на активите за патрулиране (важни за оценяването на способността за реагиране и на двата центъра);
- б) споделяни от НКЦ с MRCC продукти за анализ на риска, тъй като миграционните потоци могат да доведат до потенциално високи рискове за човешкия живот в морето;
- в) MRCC и НКЦ могат да споделят помежду си своите капацитети за сателитна и наземна комуникация и проследяване, включително такива, с които разполагат посредством Агенцията;
- г) Уведомяване на MRCC за инциденти, които първоначално не налагат, но е възможно по-късно да изискват действия по SAR, така че да са готови да реагират, в случай че условията се влошат и действията по SAR станат необходими. По подобен начин НКЦ следва да бъде информиран за всички инциденти с мигранти, свързани със SAR;
- д) НКЦ може да съдейства на MRCC при подбора на място за слизване, ако е необходимо такова (решението за това по време на операциите по SAR трябва да вземе MRCC). Това може да бъде от значение, за да стане възможно изготвянето на допълнителни договорености (като например местен административен капацитет и капацитет за приемане и настаняване при слизване).

Добра практика: MRCC и НКЦ сключват официално споразумение за обмен на информация в съответствие с нормите за защита на данните, като по този начин гарантират безпроблемно сътрудничество. Това може да обхваща например разполагането на служители за връзка, списък на продукти и доклади за обмен, възможен взаимен достъп до ИТ системите (на принципа „необходимост да се знае“ и в съответствие с националните правила за защита на данните) и редовни срещи между персонала на двата центъра както на ниво ръководство, така и на работно ниво.

Активите за патрулиране, използвани при операции по наблюдение на границите, следва да бъдат оборудвани за операции по SAR.

8. Когато си сътрудничат със съседна трета държава, държавите членки спазват своите задължения в рамките на правото на ЕС и на международното право, по-специално принципа на забрана за връщане и нормите за защита на данните. Те не трябва да споделят информация, която би могла да се използва от третата държава, за да идентифицира лица или групи лица, чието искане за достъп до международна закрила се разглежда или за които съществува сериозен риск да бъдат подложени на изтезания, на нечовешко или унижително отношение или наказание, или по друг начин да бъдат нарушени основните им права.

¹⁷ Международната конвенция от 1979 г. за търсене и спасяване по море и други международни конвенции, попадащи под егидата на Международната морска организация.

Добра практика: НКЦ изготвя стандартна оперативна процедура за споделяне на информация с трети държави. Тази процедура следва да включва проверка за това, че информацията няма да бъде споделена, когато НКЦ знае или се предполага, че знае, че тя ще бъде или най-вероятно може да бъде използвана от третата държава за нарушение на основните права. Може да се води електронен дневник с датата, името на третата държава и вида споделена информация.

3 Оперативни насоки

3.1 Национален координационен център¹⁸

3.1.1 Функции и задачи

НКЦ координира и обменя информация между всички национални органи, отговарящи за наблюдението на външната сухоземна и морска граница, както и с други НКЦ и с Агенцията. Организационната структура и персоналът на НКЦ варират според съответните национални обстоятелства, по-специално степените на въздействие, определени за участъците от външната граница, и начина, по който НКЦ е интегриран в органа домакин. Дейностите на НКЦ се управляват от ръководителя на НКЦ. Неговите функции и задачи са показани в таблицата по-долу.

Функции	Задачи ¹⁹
Управление	<ul style="list-style-type: none"> – Наблюдение и надзор над дейностите на НКЦ, включително спазване на основните права – Управление и ръководство на персонала на НКЦ – Гарантиране на сигурността на НКЦ (персонал, сграда, ИКТ)
Осведоменост за състоянието и анализ на риска	<ul style="list-style-type: none"> – Създаване и разпространяване на НКС; в този контекст – Наблюдение на оперативната ситуация по външната граница и събиране на оперативна и стратегическа информация – Събиране, обработване, оценяване, потвърждаване, филтриране и сглобяване на информация за състоянието (инциденти, активи, разузнаване²⁰) на национално равнище – Превод и създаване на артефакти в приложението на НКС – Анализирание на модели и тенденции в незаконната имиграция и трансграничната престъпност – Разработване и управляване на изискванията във връзка с разузнаването и изготвяне на продукти за анализ на риска, споделяни в НКС, ЕКС и ОПРК в помощ на вземането на решения
Способност за реагиране²¹	<ul style="list-style-type: none"> – Наблюдение на ефективното изпълнение на оперативните дейности на местно/регионално равнище и оценяване на националните резултати в този контекст – Гарантиране на безпроблемната съвместна работа на органите на местно/регионално равнище

¹⁸ Член 5 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

¹⁹ Тези задачи могат да се извършват или от самия НКЦ, или от други национални органи или звена в националния орган — домакин на НКЦ, стига те да работят с НКЦ.

²⁰ Това може да включва разузнаване от открити източници (OSINT), агентурно разузнаване (HUMINT), разузнаване чрез изображения (IMINT) и радиоелектронно разузнаване (SIGINT).

	<ul style="list-style-type: none"> – Оценяване на необходимостта от допълнителна помощ на местно/регионално равнище – Оценяване на националните операции и приноса към съвместни/двустранни операции
Връзка	<ul style="list-style-type: none"> – Договаряне на работни договорености и договорености за връзка с националните органи – Контакт с мрежата от служители за връзка – Подпомагане от/на Агенцията (национална точка за контакт на Frontex/NFPOC)
Планиране	<ul style="list-style-type: none"> – Подпомагане на планирането и изграждането на капацитет за управление на националната граница – Подпомагане на планирането на дългосрочни дейности по наблюдение
ИКТ	<ul style="list-style-type: none"> – Експлоатация, мониторинг, подпомагане, поддръжка и допълнително разработване на системи за ИКТ
Достъпност	<ul style="list-style-type: none"> – Персоналът на НКЦ гарантира денонощна оперативна достъпност (например по време на нощна смяна) – Контакт с ръководството при спешни случаи – Създаване и поддържане на списъци с телефонни номера и контролни списъци

Персоналът на НКЦ трябва да притежава достатъчно добри умения по чужди езици, за да може да работи със съседни и други НКЦ. НКЦ трябва да има достатъчно квалифициран вътрешен или външен капацитет за извършване на преводи, за да гарантира навременния обмен на информация.

Когато държава членка е домакин на оперативна дейност, координирана от Агенцията (например съвместна операция), тя може да използва инфраструктурата, предоставена от НКЦ или подчинените центрове.

3.1.2 Национални органи, отговарящи за наблюдение на границите²²

За да координират своите дейности, представители от националните органи, носещи отговорност за наблюдението на външните сухоземни и морски граници, работят заедно в НКЦ за постоянно.

НКЦ може да предоставя информация и за наблюдението на въздушните граници и за проверките на гранично-пропускателните пунктове, ако държавите членки решат това. В такъв случай е препоръчително представители от националните органи, носещи отговорност за граничните проверки и за наблюдението на въздушните граници, да работят също и в НКЦ.

НКЦ може да включва служители за връзка от други национални органи или други съответни органи, ако е необходимо.

²¹ Съответният национален орган носи отговорност за командването и контрола на активите и ресурсите. НКЦ има координираща и стратегическа роля, а в зависимост от начина, по който отговорностите са разделени на национално равнище, може да има също и оперативна роля.

²² Член 5, параграф 3, буква а) и член 2, параграф 2, от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

3.1.3 Сътрудничество с други национални органи²³

В зависимост от националното разпределение на отговорностите и без да се засягат задълженията в рамките на законодателството, уреждащо техните дейности, НКЦ обменя информация и си сътрудничи редовно посредством подходящите канали със следните национални органи:

- а) брегова охрана;
- б) полиция/жандармерия;
- в) митнически органи²⁴;
- г) национална гвардия;
- д) въоръжени сили;
- е) Център за координация на морските спасителни дейности (MRCC);
- ж) органи в областта на миграцията;
- з) органи в областта на убежището.

НКЦ може да обменя информация и да си сътрудничи посредством подходящи канали с други национални органи, включително:

- а) морски орган;
- б) орган за контрол на рибарството;
- в) служители за връзка, командировани в чужбина;
- г) ветеринарни/фитосанитарни служби;
- д) прокуратура;
- е) консулски отдел на Министерството на външните работи, посолства и консулства;
- ж) бюро SIRENE;
- з) органи, отговарящи за предотвратяване на разпространението на ядрено оръжие;
- и) органи в областта на транспорта;
- й) служби за гражданска защита;
- к) служби по опазването на околната среда;
- л) разузнавателни служби;
- м) органи, отговорни за механизмите за препращане на жертви на трафик на хора и за системите за закрила на други уязвими групи, като например деца;
- н) здравни органи.

²³ Член 5, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

²⁴ Вж. член 4, параграф 3 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета и член 3 и член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013 за създаване на Митнически кодекс на Съюза (прилага се от 1.5.2016 г.). Като се има предвид тяхната роля в надзора над движението на стоки, преминаващи външните граници, и отговорностите им за анализиране и управление на риска, митническите органи могат да избират представители, които да работят в НКЦ.

3.1.4 Управление на ресурси и персонал²⁵

НКЦ подкрепя ефективното управление на ресурсите и персонала от страна на националните органи, отговарящи за наблюдението на външните граници. По този начин НКЦ подкрепя планирането и прилагането на дейности по наблюдение на границите, включително чрез:

- а) създаване и актуализиране на *преглед на всички налични активи*, принадлежащи на националните органи, отговарящи за наблюдението на границите, включително равнището на готовност, типа и използването на активите в оперативната категория на НКС;
- б) координиране с цел гарантиране, че наличните на национално равнище активи се разпределят по граничните участъци, в съответствие със степените на въздействие, определени за тези участъци.

Това може да включва *преразпределяне* на предоставяните от един национален орган *активи* от един граничен участък в друг или *разпределяне* на предоставяните от друг национален орган *допълнителни активи* с цел засилване на мерките за наблюдение, предприемани на даден граничен участък.

За тази цел НКЦ гарантира, че са налице необходимите работни процеси и договорености, които позволяват бързо преразпределяне на активите, със съгласието на съответните национални органи.

- в) допринасяне за *изграждане на национален капацитет за наблюдение на границите и ако е приложимо, гранични проверки*, чрез тясно сътрудничество със съответните национални органи. Това може да включва установяване на пропуски и нужди, свързани със:
 - информация, събирана от различни системи, сензори, патрули и други източници;
 - умения и инструменти за анализиране на информация;
 - стационарни и мобилни активи;
 - наличност и профили на подходящ персонал;
 - обучение, включително обучение за персонала на НКЦ.
- г) подкрепа за *планиране, изпълнение и адаптиране на операциите* на местно, регионално и национално равнище, както и на равнището на ЕС в сътрудничество с Агенцията. Това може да включва въпроси като комуникация, набавяне на оперативно съвместимо оборудване и национална стратегия за граничен контрол.

3.1.5 Национална картина на състоянието²⁶

НКЦ създава и поддържа НКС, като обработва и оценява информация за положението, управлява процеса по национално разузнаване и разработва аналитични продукти в съответствие с разпоредбите на глава 3.2 от настоящото ръководство. НКЦ редовно споделя информация със съответните национални органи посредством НКС.

²⁵ Член 5, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

²⁶ Член 5, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

3.1.6 Планиране и изпълнение на националните дейности по наблюдение на границите²⁷

НКЦ подпомага планирането и изпълнението на национални дейности по наблюдение на границите, като наблюдава дейностите по наблюдение на местно, регионално и национално равнище, както и на равнището на ЕС и дава предложения за коригиране на практиките въз основа на опита.

3.1.7 Национална система за наблюдение на границите²⁸

Всяка държава членка с външни сухоземни и морски граници създава и поддържа национална система за наблюдение на границите, която се състои от една структура или от комбинация от национални системи за наблюдение и мониторинг. Дейностите по наблюдение на всеки участък от външната граница съответстват на определената за него степен на въздействие (вж. глава 3.3.6), при което се използват стационарно и мобилно оборудване и патрули.

НКЦ координира националната система за наблюдение на границите в съответствие с националното право, като следи функционирането на системата, включително определените степени на въздействие и оперативните процедури, и осигурява информация за разработване на системата и процедурите.

НКЦ има пряк достъп в реално време до съответните части от националната система за наблюдение на границите, включително подсистемите, създадени на местно/регионално равнище, и системите за наблюдение, управлявани от други национални органи. Ако НКЦ получи информация за граничен участък от две или повече национални системи за наблюдение, тя комбинира тази информация.

3.1.8 Измерване на резултатите²⁹

НКЦ подпомага редовното измерване на резултатите от националните дейности по наблюдение на границите, като събира и анализира информацията и изготвя преглед на събитията и извършените ответни дейности, включително тяхната ефективност и използваните ресурси и персонал.

3.1.9 Сътрудничество с други НКЦ³⁰

В рамките на EUROSUR НКЦ е единственото звено за контакт с цел обмен на информация и сътрудничество с други НКЦ и с Агенцията.

3.1.10 Работно време³¹

НКЦ функционира двадесет и четири часа в денонощието и седем дни в седмицата, като гарантира присъствието най-малко на един дежурен служител/ръководител на смяна.

3.1.11 Уведомяване за създаването и мониторинга на НКЦ³²

Всяка държава членка трябва да уведоми Европейската комисия за създаването на своя НКЦ. Комисията редовно предоставя на държавите членки и на Агенцията технически доклад за създаването и развитието на НКЦ.

²⁷ Член 5, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

²⁸ Член 5, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

²⁹ Член 5, параграф 3, буква ж) от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

³⁰ Член 5, параграф 3, буква з) от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

³¹ Член 5, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

³² Член 5, параграф 1 и член 22 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

НКЦ редовно уведомява Агенцията за съответното развитие на нейните дейности и структури. Това може да включва информация за допълнителните отговорности, функции и задачи, възлагани на НКЦ, допълнителните органи, които си сътрудничат с НКЦ, техническото осъвременяване или всякаква друга информация, която е от значение.

3.1.12 Възлагане на задачи на други национални органи³³

Държавите членки могат да възлагат на регионални, местни, функционални или други органи осигуряването на осведоменост за състоянието и способност за реагиране в техните съответни области на компетентност, при условие че:

- 1) те са в състояние да вземат оперативни решения;
- 2) възложените задачи подпомагат ефективното и ефикасно управление на ресурсите и персонала, подкрепят планирането и изпълнението на дейности по наблюдение на националните граници или спомагат за координирането на националната система за наблюдение на границите; и
- 3) решението не засяга способността на НКЦ да сътрудничи и да обменя информация с други НКЦ и с Агенцията.

В предварително определени случаи НКЦ може да разреши на регионални, местни, функционални или други органи да осъществяват комуникация и да обменят информация с регионалните органи или с НКЦ на друга държава членка, или с компетентните органи на трета държава, при условие че редовно информират НКЦ относно подобна комуникация и обмен на информация.

Когато координира дейности по наблюдение на границите с функционални и други органи, НКЦ гарантира пълното зачитане на отговорностите и автономността (например функции на командване и контрол) на всеки от тези органи.

3.1.13 Вътрешен правилник за дейността

Отговарящият за НКЦ орган притежава вътрешен *правилник за дейността*, в който подробно е описан процесът на обмен на информация и на работа със съответните национални органи. Тези правила обхващат също работата с и съхраняването, предаването, обработването и заличаването на лични данни, неklasифицирана чувствителна информация и на класифицирана информация.

3.1.14 Междуведомствено сътрудничество на национално равнище

Всяка държава членка определя разпределянето на отговорностите сред своите национални органи, отговарящи за наблюдението на външните граници. Националните органи трябва взаимно да зачитат своите области на отговорност и да се въздържат от предприемане на действия, които е възможно пряко или непряко да окажат въздействие върху други органи при изпълнение на техните задачи.

Макар да няма единен модел на сътрудничество между агенциите, подобреното сътрудничество, по-специално между цивилни и военни органи, дава възможност за по-ефективно и ефикасно, от гледна точка на разходите, използване на информацията, способностите и системите, налични на национално равнище.

В зависимост от обхвата на сътрудничеството и изложените в националното право отговорности на съответните органи това сътрудничество може да се състои от:

³³ Член 17 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

- а) *Споделяне на информация:* Националните органи споделят информация, извлечена от техните индивидуални системи, както и от категорията на събитията, оперативната категория и аналитичната категория на НКС. Националните органи могат да споделят също и информация, извлечена от тяхната инфраструктура за наблюдение (например радарни станции, наблюдение на VHF-честоти) на местно равнище, за предпочитане в почти реално време.
- б) *Сътрудничество:* Националните органи могат да споделят избрана инфраструктура за наблюдение (включително създаване и поддръжка, например на радарни станции), да си предоставят взаимно контролиран достъп до системите и базите данни (на база „необходимост да се знае“), да извършват съвместен анализ на риска и да координират своите дейности по патрулиране. Националните органи следва да използват НКЦ, колкото е възможно повече за тази цел.
- в) *Съдействие:* Един национален орган (например военен орган) може да предоставя съдействие на друг (например гранична охрана) за изпълнението на задачи, свързани с наблюдение на границите. Отговорността и правомощието за изпълнение на задачата остават на първоначалния орган. Съответните национални органи трябва да уведомяват НКЦ за обхвата, продължителността и друга свързана информация относно мярката за съдействие.
- г) *Интегриране:* В най-благоприятния сценарий различните национални органи използват единна национална система и/или единен национален център, за да изпълняват различните функции по наблюдение (например граничен контрол, контрол на рибарството, търсене и спасяване). Друга възможност е националното право да изисква за изпълнението на няколко задачи по наблюдение да е отговорен един национален орган.

Могат да се предвидят различни форми на сътрудничество:

- *персоналът* на един национален орган предоставя оперативна, аналитична, техническа и административна информация и подкрепа на друг национален орган;
- споделя се *инфраструктура* за наблюдение и комуникация с цел подобряване на цялостната осведоменост за състоянието;
- използването на *оборудване* (например активи за патрулиране) се координира с цел подобряване на цялостната способност за реагиране;
- налице са *стандартни оперативни процедури* за обмен на информация и сътрудничество;
- предоставя се *обучение* на персонала на други органи, което води до по-добро взаимно разбиране и прехвърляне на знания.

Чрез споразумения между съответните национални органи следва да се поясни обхватът на сътрудничеството и договореностите за него, както и правните, оперативните и финансовите задължения на всеки партньор. Следва да бъде отдадено предимство на използването или адаптирането на съществуващите споразумения преди сключване на нови споразумения.

3.1.15 Списък с контакти

НКЦ създава и поддържа списък с контакти в националните органи, с които работи и обменя информация.

3.2 Осведоменост за състоянието

3.2.1 Връзка между картините на състоянието и техните категории³⁴

Националната картина на състоянието (НКС), която НКЦ поддържа, дава осведоменост за състоянието на национално равнище, докато европейската картина на състоянието (ЕКС) и общата предгранична разузнавателна картина (ОПРК), които Агенцията поддържа, дават осведоменост за състоянието на европейско равнище. Връзката между тези картини и мястото им в рамката на EUROSUR може да бъде описана, както следва:

1) НКС

Националните координационни центрове имат отговорността да създават и поддържат НКС във всяка държава членка. Това е общото количество информация, предоставяна от тази държава членка на EUROSUR, и следователно отразява произхода на данните, информацията и разузнавателните данни, които се съдържат в нея. НКС може да бъде създавана чрез технически платформи, които могат да извършват необходимия обмен на информация, като дават възможност на държавата членка да предоставя в почти реално време съответната информация на европейската картина на състоянието и общата предгранична разузнавателна картина.

2) Връзка между ЕКС и ОПРК

ЕКС дава цялостната картина на състоянието по външните граници въз основа на информацията, предоставяна от НКЦ и от Агенцията. Тя включва информация от националните картини на състоянието и общото прилагане на наблюдателните средства. ОПРК се отнася до информация и разузнавателни данни относно областите отвъд външните граници. Поставен е акцент върху предоставянето на услуги, включително аналитични услуги за прогнозиране, обхващащи морските области и трети държави на произход и транзитно преминаване. Двете картини се съчетават и по този начин осигуряват географска непрекъснатост. И двете картини се споделят между държавите членки и са достъпни за Агенцията.

3) Връзка между НКС и ЕКС/ОПРК

Възможно е съдържанието на НКС и ЕКС/ОПРК частично да се припокрива, тъй като части от НКС, които се предоставят на Агенцията и на други държави членки, също са присъщи елементи на ЕКС/ОПРК. Съответните разпоредби на Регламент (ЕС) № 1052/2013 (например ограничения за споделянето на лични данни)³⁵ са приложими към цялата информация от НКС, която става част от ЕКС/ОПРК.

С цялата съдържаща се в НКС информация, която не е предоставена на Агенцията, се работи в съответствие с разпоредбите, уреждащи НКС. Тези разпоредби са приложими също и към обмена на информация между две или повече съседни държави членки, при условие че този обмен не включва Агенцията. Уреждащите ЕКС/ОПРК разпоредби са приложими автоматично винаги когато Агенцията има участие.

Обменът на информация между тези три картини следва техните три общи категории.

1) Категорията на събитията се състои от

³⁴ Членове 8—11 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

³⁵ Член 13 от Регламент (ЕС) № 1052/2013

- инциденти, свързани с неразрешени пресичания на границата, включително информация, която е на разположение на НКЦ, относно инциденти, свързани с опасност за живота на мигранти, и с трансгранична престъпност;
 - информация за кризисни ситуации;
 - информация за неидентифицирани и подозрителни наземни превозни средства, кораби и други превозни средства и лица по външните граници на съответната държава членка или в близост до тях, и
 - други събития, които могат да окажат значително въздействие върху контрола по външните граници.
- 2) *Оперативната категория* се състои от информация относно собствените активи и друга оперативна информация и информация за заобикалящата среда.
- 3) *Аналитичната категория* се състои от обща информация, аналитични доклади, разузнавателни данни, изображения, геоданни и различни видове карти.

3.2.2 Притежание и осигуреност на информацията и ориентиран към услугите подход

По принцип информацията е притежание на звеното, което е предоставило информацията (съответният НКЦ или Агенцията). Притежанието може да бъде прехвърляно на друг НКЦ или на Агенцията въз основа на взаимно съгласие. Това прехвърляне може да се извършва на база на всеки отделен случай или да бъде договаряно за дадена група или категория информация, например ако информацията се прехвърля чрез автоматична връзка между EUROSUR и друг софтуер. Исканата права на притежание на информацията държава членка е длъжна да предостави причините за това искане.

Националните координационни центрове са отговорни за предоставянето на възможно най-пълна, точна и своевременна картина. И НКЦ, и Агенцията носят отговорност за гарантиране на наличността, поверителността и неприкосновеността на информацията, която се обменя. Те правят това, като следват стриктно правилата за сигурност, правилата за защита на класифицирани и лични данни и като зачитат правата на притежание при последващо обработване на информация.

Притежателите на информацията носят отговорност за валидирането ѝ, преди да я публикуват в комуникационната мрежа на EUROSUR (ECN). За да се избягва дублиране на информацията, трябва да се полагат усилия, като се използват подходящи процедури и последователни процеси на валидиране. Следва да се обърне специално внимание и да се гарантира, че качваната ръчно информация не дублира вече съществуваща в системата информация от полуавтоматични или автоматични източници (други свързани системи). За да бъде сведен рискът за това до минимум, в Агенцията и в държавата членка се изготвят процедури.

Агенцията възприема ориентиран към услуги подход въз основа на международно договорени стандарти за предоставяне на информация и услуги на EUROSUR.

3.2.3 Заинтересовани общности³⁶

Заинтересованите общности се сформират от потребителите на EUROSUR, преследващи общи цели, спазващи общи изисквания или имащи общи интереси. Тези потребители могат да сформират географски групи или групи според тематиката.

³⁶ Вж. приложението към Регламент (ЕО) № 1052/2013.

Например дадена географска заинтересована общност би могла да се съсредоточи върху конкретна област/вид граница или върху споделянето на обща граница с дадена трета държава. Дадена тематична заинтересована общност би могла да се съсредоточи върху допълнителното развиване на аналитичната категория или друга конкретна услуга на EUROSUR, или върху участие в съвместна операция.

Тези общности не са официално установени, но спомагат за подобряване на организацията, и по-специално за увеличаване на сътрудничеството и полезните взаимодействия при предоставянето на услуги и обмяна на информация, следователно подобряват способността за реагиране. Обменът на информация и сътрудничеството в рамките на тези групи се уреждат или от разпоредбите за НКС, или за ЕКС/ОПК, в зависимост от това дали участва Агенцията.

Тъй като обхващат различни измерения, възможно е заинтересованите общности да надхвърлят обхвата на EUROSUR и затова отделни разпоредби (например общият мандат на Агенцията) са приложими към частите, които не са обхванати от EUROSUR. Например, ако група от държави членки, които участват в съвместна операция, сформират заинтересована общност, част от събраната и обработена от Агенцията информация в рамките на тази операция може да попада извън обхвата на EUROSUR (информация относно производства по връщане, убежище и др.).

3.2.4 Източници на информация³⁷

Категория	Неизчерпателен списък с примери
А — Национална система за наблюдение	<ul style="list-style-type: none"> – Система(и) за наблюдение на сухоземните граници – Система(и) за морско наблюдение – Система(и) за наблюдение на въздушните граници
Б — Стационарни и мобилни сензори	<ul style="list-style-type: none"> – Радар: позиция, курс, скорост, време, размер на целта – Камери: снимки, видеоклипове, време, посока, данни от обработени изображения – Активни камери със селекция на обхвата (active range gated cameras): разстояние до целта, идентификация на кораби – Радиочестотни сензори/навигационни системи: позиция, работна честота, тип радиомодулация – Хидрофонни системи: данни за движението на кораби, идентификация на кораби
В — Патрули	<ul style="list-style-type: none"> – Мисии за наблюдение по морски, сухоземни и въздушни граници – Военни активи в подкрепа на мисия в областта на правоприлагането – Мисии за издирване и спасяване – Митнически мисии/мисии за контрол на рибарството – Мисии в областта на морската безопасност (например откриване на нефтен разлив)
Г — Местни, регионални и други центрове	<ul style="list-style-type: none"> – Местни и регионални координационни центрове – Координационни центрове за морски спасителни дейности

³⁷ Член 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

Д — Други органи и системи, включително служители за връзка	<ul style="list-style-type: none"> – Национални звена за контакт за предотвратяване на незаконната имиграция/трафика на наркотици – Оперативни центрове за трансгранично сътрудничество – Национални центрове за контрол на рибарството/морска безопасност и сигурност – Звена за контакт между съседни държави членки (например за фалшиви документи, граници, митници или борба с трансграничната престъпност в областта на моторните превозни средства) – Посолства, консулства и служители за връзка в трети държави
Е — Агенцията	<ul style="list-style-type: none"> – Услуги на EUROSUR за обединяване на данни, включително информация от общото прилагане на наблюдателни средства (например услуга за откриване на плавателни съдове, сателитни изображения, информация за терена, прогноза за времето) – Аналитични продукти, разработени от звеното за анализ на риска на Агенцията (например степени на въздействие, определени за гранични участъци) – Информация от съвместни операции, включително доклади за събития, изпратени посредством <i>приложението за докладване на съвместни операции</i> (JORA) – Информация за собствените активи на Агенцията
Ж — Други НКЦ	<ul style="list-style-type: none"> – Съседни гранични участъци: инциденти, доклади от тактически анализ на риска и по възможност патрули – Регионални мрежи – Европейска патрулна мрежа (ЕПМ)
З — Трети държави	<ul style="list-style-type: none"> – Регионални мрежи – Двустранно сътрудничество
И — Системи за корабно докладване	<ul style="list-style-type: none"> – Система за автоматична идентификация (AIS) – Система за наблюдение на корабите (VMS) – Система на Съюза за морска информация и обмен, включително SafeSeaNet (SSN) и Системата за разпознаване и проследяване на кораби на далечни разстояния (LRIT)

3.2.5 Категория на събитията³⁸

За наблюдението на сухоземните и морските граници държавите членки трябва да докладват всички събития, изложени в следните глави, независимо от степента на въздействие на даденото събитие.

Ако държава членка реши да докладва инциденти при гранично-пропускателни пунктове или инциденти, свързани с наблюдението на въздушната граница, тя следва:

- да декларира обхвата на това докладване на Агенцията; и
- при докладване изцяло да се придържа към декларирания обхват.

Въпросите, свързани с граничните проверки и наблюдението на въздушната граница, са от значение за развиване на пълна осведоменост за състоянието. Следователно

³⁸ Вж. член 4, параграфи 2 и 3, член 9, параграфи 3 и 4, член 10, параграф 3 и член 11, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

държавите членки следва да продължават да предоставят информация за тях, след като са започнали, и да спрат да го правят само в изключителни и надлежно обосновани случаи. Ако спрат да докладват, държавите членки трябва да декларират прекратяването на докладването пред Агенцията.

3.2.5.1 Форма на категорията на събитията на НКС

На подкатегиите на категорията на събитията не трябва да се гледа като на физически отделни подкатегории, а като на съвкупности от данни, свързани с различни теми, които могат да бъдат изобразявани по различни начини, с цел да се подобрят осведомеността за състоянието и способността за реагиране по най-ефективния начин. Начинът, по който събитията се събират в НКС, следва да позволява лесното прехвърляне на всички събития в ЕКС без забавяне, например чрез прехвърляне посредством полуавтоматичен/автоматичен интерфейс или чрез бързо ръчно въвеждане на събитията в ЕКС.

3.2.5.2 Подкатегория за неразрешените пресичания на границата

Всички инциденти, свързани с неразрешени пресичания на границата, установени по външните граници на държавата членка, трябва да се докладват в НКС, независимо от броя на участващите хора, тяхното гражданство или степента на въздействие на инцидента. Добра практика е също да се включват инциденти, свързани с гранични проверки и наблюдение на въздушната граница, за да се постигне пълна осведоменост за състоянието.

3.2.5.3 Подкатегория за трансгранична престъпност

Тази подкатегория се отнася до всички инциденти, свързани с тежко престъпление с трансгранично измерение, извършено по външните граници или в близост до тях.

3.2.5.4 Подкатегория за кризисни ситуации

Тази подкатегория обхваща природни или предизвикани от човека бедствия, злополуки, хуманитарни или политически кризи, или всякакво друго сериозно положение, възникнало по външните граници или в близост до тях, което може да има значително въздействие върху контрола по границите. В този контекст „значително въздействие“ трябва да се разбира като засягащо условията по границата в такава степен, че е необходимо да бъдат предприети допълнителни мерки или специална интервенция, включително необходимост от подкрепления и бързо вземане на решение и реагиране.

3.2.5.5 Подкатегория за други събития

Тази подкатегория съдържа информация относно присъствието на неидентифицирани и подозрителни наземни превозни средства, кораби и други превозни средства и лица по външните граници на съответната държава членка или в близост до тях, както и относно други събития, които могат да окажат значително въздействие върху контрола по външните граници.

3.2.5.6 Елементи от категорията на събитията на НКС, които трябва да бъдат споделени с ЕКС

Всички докладвани в НКС събития трябва да бъдат предоставени и в ЕКС. НКЦ трябва да гарантира тяхното незабавно качване и препращане към ЕКС.

3.2.5.7 Отнасяне към гранични участъци

Всички събития се отнасят към даден граничен участък.

3.2.5.8 Степен на въздействие на инцидентите

Когато поддържат съответната си НКС, националните координационни центрове определят въз основа на национална оценка степента на въздействие на всички събития, за които докладват. Агенцията не може да променя степените на въздействие на инцидентите, определени от НКЦ.

3.2.5.9 Категория на събитията на ЕКС/ОПРК

ЕКС и ОПРК са достъпни за всички държави членки, участващи в EUROSUR. Агенцията трябва да предоставя на НКЦ неограничен достъп и до двете картини посредством ESN.

Съдържанието на ОПРК отразява структурата, представена в ЕКС, което означава, че информацията обхваща едни и същи тематични области. Взети заедно ОПРК и ЕКС осигуряват географска непрекъснатост. Възможно е да има инциденти, открити в обхванатата от ОПРК област, а прихванати в обхванатата от ЕКС област.

Всички събития, които настъпват в оперативната зона на съвместна операция, пилотен проект или бърза интервенция, координирани от Агенцията, трябва да бъдат докладвани в ЕКС/ОПРК, включително случилите се в оперативната област събития, които обаче не са част от самата съвместна операция. Към тази категория спадат оперативните зони на Европейската патрулна мрежа и всички други оперативни действия, включващи Агенцията.

3.2.5.10 Процес на докладване и осигуряване на качеството

Държавите членки и агенцията трябва да гарантират, че докладването е с подходящо качество и че в рамките на EUROSUR няма дублиране на докладваната информация (например на инциденти). За тази цел държавите членки въвеждат механизъм за валидиране, поради което НКЦ е отговорен за окончателното валидиране на предоставените на ЕКС/ОПРК данни. НКЦ трябва да гарантира също и че в ЕКС/ОПРК не се качват други лични данни освен свързаните с идентификационните номера на корабите.

Националната точка за контакт на Frontex (NFPOC) предварително уведомява НКЦ за всякакви планирани операции, които ще се извършат на негова територия.

3.2.6 Оперативна категория³⁹

3.2.6.1 НКС

Оперативната категория се състои от:

- подкатегория за собствените активи и за зоните на действие; и
- подкатегория за информацията за заобикалящата среда (вж. глава 3.2.6.5).

Подкатегорията за собствените активи и зоните на действие съдържа информация за националните активи и персонал, определени и поддържани на национално равнище.

Информацията за собствените активи и зоните на действие се събира в националните системи на държавите членки. Това може да включва например визуализация на областите на отговорност на подчинените структури върху карта с пространствено обвързани данни, разположението и маршрута на патрулите, разпределението и вида на

³⁹ Вж. член 9, параграфи 5 и 6, член 9, параграфи 9 и 10, член 10, параграфи 5 и 6 и член 11, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

активите, изображения в реално време, предоставяни от видеокамери, обхванатата от камерите област и разположението и координатите на патрулните кораби в реките и в морето. Пряката комуникация между НКЦ и активите за патрулиране посредством специални терминали (например система за наземна групова радиовръзка (TETRA)) значително подобрява способността за реагиране.

Информацията за военни активи в подкрепа на мисия в областта на правоприлагането може да бъде ограничавана въз основа на принципа „необходимост да се знае“ по искане на националния орган, отговарящ за такива активи.

Свързването на информацията, предоставяна в оперативната категория (например относно активи за патрулиране и метеорологични условия), с информацията от категорията на събитията, значително подобрява осведомеността за състоянието и способността за реагиране.

Картината на състоянието на съседни участъци по външната граница, съдържаща се в оперативната категория, може да бъде споделяна между засегнатите държави, а също и с Агенцията на доброволни начала.

3.2.6.2 ЕКС/ОПРК

Тази категория се състои от:

- подкатегория за собствените активи;
- подкатегория за операциите; и
- подкатегория за информация за заобикалящата среда (вж. глава 3.2.6.5).

Подкатегориите за собствените активи и за операциите съдържат информация, предоставяна от държавите членки и от Агенцията, когато активите участват в съвместните операции на Агенцията или са на разположение на Агенцията. Следната информация се изисква за всички *активи*, участващи в оперативни дейности, координирани от Агенцията:

- вид на актива;
- наименование на актива (марка/модел/позивна);
- описание (подробно указание за вида актив);
- собственик — посочва се държавата членка (стандартно описание, включващо трибуквения код на страната (стандарт ISO 3166-1 alpha-3) на органа на държавата членка, която разгръща актива);
- местоположение (последна база на разгръщане);
- наименование на операцията.

Освен това се включва информация относно състоянието и разположението на активите (например актив, който участва в съвместна операция, изпраща информацията за своето разположение посредством системата за позициониране на Frontex), мандат на мисията и участниците в нея, графици на разгръщане и патрулиране, зони на действие, периодични доклади за състоянието, статистическа информация, точки за контакт и координационни точки, както и относно други оперативни дейности, координирани от Агенцията, като например Европейската патрулна мрежа (ЕПМ).

Добра практика е националните координационни центрове да бъдат домакини на дейности, координирани от Агенцията, включително Международния координационен център (МКЦ). Когато МКЦ е отделен от НКЦ, трябва да бъдат осигурени подходящи канали и процедури за комуникация за обмен на информация между тях относно дейностите, координирани от Агенцията.

3.2.6.3 Европейска патрулна мрежа (ЕПМ)

Всички държави членки от ЕПМ използват рамката на EUROSUR за споделяне на информацията относно ЕПМ. Държавите членки от ЕПМ използват своя НКЦ и ECN, за да:

- докладват в категорията на събитията на ЕКС/ОПРК всички *инциденти*, свързани с незаконна имиграция и трансгранична престъпност, установени в зоните на ЕПМ. Могат да бъдат приложени стандартни доклади за мисии, видеоклипове и изображения, които да осигурят подробна информация за инцидента, ако е приложимо;
- предоставят информация в оперативната категория на ЕКС/ОПРК за *общите патрули* от ЕПМ, включително информация за наблюдателите (например служители за връзка) на борда на активите за патрулиране;
- проверяват и актуализират *зоните от ЕПМ*⁴⁰ в оперативната категория на ЕКС/ОПРК; и
- актуализират информацията относно ключови елементи (например графици за патрулиране в ЕПМ и месечна информация относно проведеното патрулиране в зоните на ЕПМ, промени в структурите на ЕПМ).

Информацията, свързана с ежедневното сътрудничество между държавите — членки на ЕПМ, трябва ясно да бъде отбелязана в оперативната категория на ЕКС/ОПРК.

3.2.6.4 Роли и отговорности

Информацията за операции, пилотни проекти и бързи интервенции, координирани от Агенцията, следва да бъде предоставяна, както следва:

- Агенцията въвежда информацията относно оперативната зона на съвместните операции.
- Приемашката държава членка предоставя информация за активите, участващи в съвместните операции, но тази информация може да бъде предоставена и от Агенцията след договаряне с приемашката държава членка.
- Системата за позициониране на Frontex предоставя разположението, времето, състоянието и вида на активите, участващи в съвместните операции, пилотните проекти и бързите интервенции, или които са на разположение на Агенцията. Ако участващите в съвместната операция активи не са свързани със системата за позициониране на Frontex, НКЦ на държавата членка, която е домакин на съвместната операция, трябва често да актуализира броя, разположението и състоянието на разгърнатите активи.

Посредством оперативната категория на ЕКС/ОПРК Агенцията може да споделя също и друга информация за операции, пилотни проекти и бързи интервенции, координирани от Агенцията, като например:

- дневни/седмични доклади за състоянието за всяка конкретна съвместна операция;
- специализирана информация за медийни цели.

⁴⁰ Тези зони са определени въз основа на дейностите по патрулиране на държавите членки и обхващат конкретни крайбрежни области на Средиземно море, Атлантическия океан и Черно море.

3.2.6.5 Подкатегория за информация за заобикалящата среда

Тази подкатегория дава достъп до информация за терена и метеорологичните условия. Посредством оперативната категория на ЕКС/ОПРК Агенцията предоставя наблюдения относно времето, прогнози за времето, океанографска информация и услуги за моделиране на дрейфа, които също могат да се използват за НКС.

3.2.7 Аналитична категория⁴¹

Аналитичните категории на ЕКС/ОПРК и НКС са взаимосвързани, тъй като могат да бъдат основани на едни и същи данни за състоянието и разузнавателни данни. Двете таблици по-долу съдържат видовете продукти и услуги, които са еднакви и в аналитичната категория на НКС, и в ЕКС/ОПРК.

Продуктите от аналитичната категория по подразбиране не се предоставят при поискване, а въз основа на специфични възложени вътрешни задачи на НКЦ или Агенцията.

Продукти	Описание
Важни събития	Кратък доклад, съдържащ стегнато описание и анализ на събитията или политическите, социалните, икономическите или демографските условия, включително състоянието на основните права, които оказват или биха могли да окажат въздействие върху незаконната имиграция или трансграничната престъпност.
Сводка	Стегнат и обикновено <i>ad hoc</i> доклад с анализ на специфични въпроси, свързани с незаконната имиграция или трансграничната престъпност. Нейната основна цел е бързо и ефективно да информира лицата, вземащи решения, по даден въпрос.
Доклад за аналитично наблюдение	Редовен и по-подробен доклад (в сравнение със сводката) относно незаконната имиграция или трансграничната престъпност, който обхваща специфични региони или въпроси. Той отива по-далеч от сводката, като осигурява по-задълбочен анализ за ситуацията и ако е възможно, препоръки.
Доклади от наблюдения на Земята	Доклади, предоставяни от Сателитния център на ЕС или от предприятия в отговор на искания за услуги за наблюдение на Земята, като например наблюдение на бреговата ивица или наблюдение на предграничната зона.
Помощни аналитични доклади	Тази категория има за цел да позволи споделянето посредством EUROSUR на аналитична документация, която не съответства на основните видове продукти на аналитичната категория (важни събития, сводки и доклади за аналитично наблюдение).

Всички услуги от аналитичната категория са „при поискване“, като могат да бъдат заявени от НКЦ посредством *услугите на EUROSUR за обединяване на данни* (вж. глава 3.2.8). По подразбиране тези услуги се споделят с всички НКЦ в цялата ECN.

Услуги	Описание
--------	----------

⁴¹ Вж. член 9, параграф 7, член 10, параграф 7 и член 11, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

Наблюдение на бреговата ивица	Точни и <i>ad hoc</i> доклади, векторизирани данни и изображения на ивици от бреговата линия (плажове и пристанища), избрани посредством анализ на риска. Те подпомагат оперативната оценка на дейностите, свързани с незаконната имиграция и трансграничната престъпност.
Наблюдение на предграничната зона	Точни и <i>ad hoc</i> доклади, векторизирани данни и изображения на предгранични зони, избрани посредством анализ на риска. Тези доклади подпомагат оперативната оценка на дейностите, свързани с незаконната имиграция и трансграничната престъпност. Тази услуга позволява да се правят заявки за изследвания за степента на пропускливост на границите.
Референтни изображения/съставяне на карти	Сателитни изображения с много висока разделителна способност и векторизирани данни, които обхващат специфични области от трети държави, избрани посредством анализ на риска. Тези изображения са необходими за текущия и бъдещия анализ на дейностите, свързани с незаконната имиграция и трансграничната престъпност.

За генериране и управление на аналитичната категория се използват следните седем стъпки:

- Стъпка 1: управление на аналитичната категория
- Стъпка 2: събиране на разузнавателни данни
- Стъпка 3: оценяване на разузнавателните данни
- Стъпка 4: съпоставяне на разузнавателните данни
- Стъпка 5: анализ и тълкуване
- Стъпка 6: генериране и визуализиране на продукти и услуги
- Стъпка 7: разпространение.

3.2.7.1 Стъпка 1: управление на аналитичната категория

Тази първостепенна задача има за цел управлението на аналитичната категория и свързания с нея разузнавателен цикъл. Това се постига чрез идентифициране или подобряване на задачи, процедури и политики.

3.2.7.2 Стъпка 2: събиране на разузнавателни данни

Агенцията събира информация и разузнавателни данни въз основа на договорените изисквания, акцентирайки върху цел, модел или тенденция. Събирането включва събиране на информация от различни източници в различни формати, първоначално предимно извън рамките на EUROSUR (съвместни операции, мрежи на служителите за връзка и за анализ на риска, агенции на ЕС, мисии и делегации или агенции, фондове и програми на ООН). Това постепенно се променя в зависимост от качеството и количеството на предоставените от НКЦ на EUROSUR разузнавателни данни. Тази стъпка обхваща видовете информация и разузнавателни данни, необходими за генериране на аналитичната категория на ЕКС/ОПРК:

- *Изображения и геоданни*: пространствено обвързана информация, като например топографски карти, транспортна инфраструктура, навигационни карти, ограничени зони, тематични карти и цифрови модели на релефа, включително референтни изображения за важните зони на незаконна имиграция и за местоположенията, определени чрез анализ и разузнавателни данни.

- *Стратегическа ключова информация*: обхваща дългосрочни прегледи, възникващи тенденции и промени в борбата с незаконната имиграция и трансграничната престъпност, възможни мерки за смекчаване на последствията и за предотвратяване и вероятни начини за промяна на политики, програми и законодателство.
- *Оперативна информация*: тактическа и оперативна информация, като например данни от сензори, откриване и проследяване на кораби, изображения от радари, активи за патрулиране, доклади за инциденти, сателитни изображения, оперативна разузнавателна информация и информация от наблюдения (радиоелектронно разузнаване, разузнаване чрез хора).
- *Данни от базата от знания*: Базата от знания съдържа формализирано описание на термини и методи, като например категоризация на видовете кораби, описания на типични сценарии и описания на сензори. Тя предоставя средство за ръчно и полуавтоматично събиране, организиране и извличане на знания.

3.2.7.3 Стъпка 3: оценяване на разузнавателните данни

Тази стъпка включва две задачи:

- *Оценяване*: оценка на надеждността на източника и на достоверността на информацията;
- *Валидиране*: оценка на входните данни, филтрирани според стандартизирани критерии (включително правни проверки), с цел да се подобри качеството на данните.

3.2.7.4 Стъпка 4: съпоставяне на разузнавателните данни

Съпоставянето включва отсяване на фалшива, несвързана и неправилна информация. Това изисква да се организира останалата информация, като се даде възможност за установяване на всяка връзка между на пръв поглед несвързани елементи. Това включва две задачи:

- *Филтриране*: потискане на информацията, която не е съществена за непосредствените информационни изисквания;
- *Обединяване*: сливане на оценената и валидирана информация в един съгласуван резултат за предоставяне.

3.2.7.5 Стъпка 5: анализ и тълкуване

При аналитичната стъпка информацията се преобразува в тълкуван продукт, който дава възможно най-точното и валидно заключение за бъдещето.

- *Тактическото/оперативното разузнаване* допринася пряко за постигане на непосредствена цел и е фокусирано например върху конкретни престъпни дейности с цел тяхното неутрализиране.
- *Стратегическото разузнаване* се отнася до съществуващи модели или възникващи тенденции на незаконната имиграция и трансграничната престъпна дейност. Неговата цел се постига чрез синтезиране и анализиране на данни, събирани в определен период, с цел вземане на информирани решения по въпроси, като например възможности за подпомагане, уязвими области, тенденции и модели. То позволява да се правят заключения и прогнози, които да бъдат от помощ за разработване на подходящи мерки за противодействие.
- *Анализът на изображения* представлява ключова дейност по генериране на информация, цели и стратегическа разузнавателна информация въз основа на

използването на сателитни изображения. При него се откриват и анализират промени и е възможно свързване/обединяване с други източници (отворени, геопространствени, източници на информация от стратегически разработки и източници от трети страни), аналитични доклади и други помощни материали.

Анализите са пригодени към нуждите на потребителите, така че да подпомагат ефективно процеса по вземане на решения.

3.2.7.6 Стъпка 6: генериране и визуализиране на услуги и продукти и стъпка 7: разпространение

При тези стъпки резултатите от стъпката за анализ и тълкуване се коригират, придава им се стегната форма, организират се и се изменят преди публикуването на документи и изобразяването на обекти и карти. Окончателният етап е качването в НКС или ЕКС/ОПРК на изцяло нови и актуализирани продукти от аналитичната категория. След като продуктите вече са видими в ЕКС/ОПРК, те се считат за разпространени.

3.2.8 Общо прилагане на наблюдателни средства⁴²

3.2.8.1 Ролята на Агенцията

Агенцията координира общото прилагане на наблюдателни средства на европейско равнище, като предоставя на държавите членки и на Агенцията централизирани услуги. Като координатор Агенцията трябва да бъде единствената входно-изходна точка за придобиването, обединяването и предоставянето на тези услуги.

3.2.8.2 Активиране на услугите

Услугите се активират въз основа на *изискванията* за поддържане на ЕКС и на ОПРК, на *искане* от НКЦ и на *искане* от звената на Агенцията (например за подпомагане на съвместни операции).

3.2.8.3 Предоставяне на услугите

1) *Обхват на услугите*: В таблицата по-долу е показан обхватът на услугите, които могат да бъдат предоставяни:

Обхват на услугите	Регламент (ЕС) № 1052/2013	Предоставяне
Информация за заобикалящата среда, включително: – информация за терена (например базови карти) – метеорологични условия	член 10, параграф 5, буква в)	Редовно
Наблюдение на бреговата ивица:	член 12, параграф 2, буква а)	При поискване
Проследяване на кораби	член 12, параграф 2, буква б)	При поискване

⁴² Член 12 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

Наблюдение на определени морски райони	член 12, параграф 2, буква в)	При поискване
Оценка за заобикалящата среда на определени райони	член 12, параграф 2, буква г)	При поискване
Наблюдение на предгранични зони	член 12, параграф 2, буква д)	При поискване
Данни от системите за корабно докладване	член 12, параграф 3, буква а)	Редовно

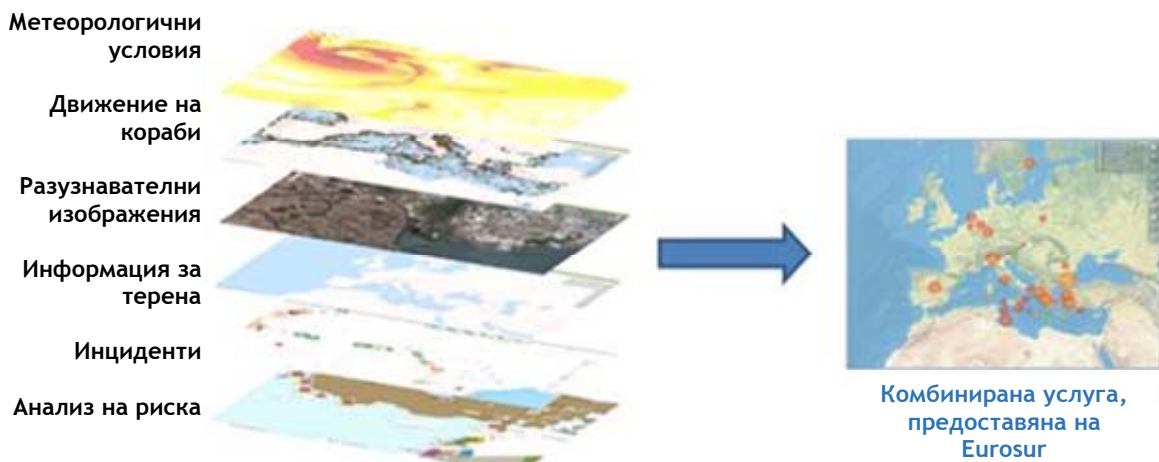
2) Обединяване на услугите

В рамките на *услугите на EUROSUR за обединяване на данни* Агенцията придобива, комбинира и изобразява в ЕКС/ОПРК основни и комбинирани услуги от различни наблюдателни средства и други източници по съответстващ на нуждите на крайния потребител начин. Когато е необходимо, услугите могат да бъдат обогатявани чрез предоставяне на подходящ анализ на риска.

Примери:

- услуга, свързана с времето, необходимо за откриване на инциденти;
- морски навигационни модели, като например модели на дрейф (които дават възможност за изчисление на вероятни местоположения на кораби въз основа на последната им позиция и условията в морето);
- откриване на аномалии (дава възможност за откриване на подозрително или нетипично поведение на кораби);
- услуга, свързана с движението на кораби, включително комбиниране на местоположенията на кораби, придобити посредством системата за автоматична идентификация (AIS) и сателитната AIS с данни за местоположението на кораби, записани от наземни и сателитни радары.

Илюстрацията по-долу показва комбинация от различни и отделни услуги, предоставяни от вътрешни и външни доставчици в рамките на една комбинирана услуга.

3) *Списък на услугите*

Агенцията предоставя услуги или редовно, или на *ad hoc* основа в зависимост от потребностите. Агенцията предоставя на НКЦ списък с услуги, който съдържа информация и подробности за всяка от стандартно предоставяните услуги. Ако се установи потребност, може да бъде предоставена нова услуга, която не е включена в списъка.

4) *Процес на предоставяне на услуга*

Агенцията използва цикъл на процеса на предоставяне на услуга, който започва от момента на отправяне на заявка и завършва с активирането на услугата. Процесът включва всички стъпки за гарантиране на:

- необходимото оценяване и валидиране на заявката за услугата според набор от предварително зададени критерии;
- подходящи работни процеси за предоставяне на стандартни услуги и проектиране и разработване на нови услуги, и
- предоставяне на услугата на потребителя.

5) *Критерии на валидиране*

Агенцията оценява и валидира всяка заявка за услуга, преди тя да бъде предоставена. Тя може или да се съгласи да предостави услугата, или да отхвърли искането по технически, финансови или оперативни причини. Ако отхвърли искането, Агенцията уведомява съответния НКЦ и дава обяснение за отхвърлянето.

3.2.9 Политика в областта на личните данни⁴³

3.2.9.1 НКС⁴⁴

Държавите членки обработват лични данни в НКС в съответствие със своите национални разпоредби. Всяка държава членка, която обработва лични данни в своята

⁴³ Член 13 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

⁴⁴ Член 13, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

НКС, отговаря по-специално за сигурността на тези данни, подходящото обучение на персонала и съответствието с националните правила и изисквания за защита на данните.

Държавите членки се уверяват, че при изтичане на определения в националното право срок на задържане на данни, личните данни се заличават или анонимизират в съответствие с националното право. Винаги когато НКС включва лични данни, обработването на такива данни следва да бъде записвано в дневник, за да се осигури одитна следа.

3.2.9.2 ЕКС и ОПРК⁴⁵

НКЦ трябва да гарантира, че в ЕКС/ОПРК не се качват други лични данни освен свързаните с идентификационните номера на корабите данни. За да избегнат риска от неволно качване на лични данни в ЕКС/ОПРК, държавите членки следва да създадат механизъм за валидиране на равнището на НКЦ, за да гарантират, че когато препращаната към ЕКС/ОПРК информация напуска НКС, тя не включва лични данни. Този механизъм за валидиране може да включва:

- избягване на изрязването и вмъкването на данни (cut and paste) от национални бази данни, ако те включват лични данни;
- изчитане на въведения текст за последно преди изпращане, особено в попълваните със свободен текст полета, като се обръща специално внимание на това дали са въведени лични данни;
- изискване потребителите да обръщат внимание на съдържанието на документите, които прилагат към артефакти, както и на съдържанието на самостоятелни документи, защото те биха могли да съдържат лични данни.

Механизмите в комуникационната мрежа на EUROSUR (ECN) следва да гарантират, че съхраняваните в НКС данни, отбелязани като лични данни от притежателя на информацията (например НКЦ), не се споделят с друг НКЦ, с изключение на личните данни, допускани в ЕКС/ОПРК.

Ако Агенцията открие други лични данни освен данните, свързани с корабните идентификационни номера в ЕКС/ОПРК, тя трябва да уведоми притежателя/създателя на данните (напр. НКЦ) и да поиска тези данни да бъдат премахнати. Притежателят на данните трябва да ги заличи от ЕКС/ОПРК.

По този въпрос Агенцията си сътрудничи с Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД).

3.2.9.3 Двустранен обмен между съседни държави членки⁴⁶

Ако съседни държави членки използват ECN за двустранен обмен на информация, личните данни трябва да бъдат изключени. Това не възпрепятства двустранния обмен на лични данни между държавите членки посредством специални линии за комуникация в съответствие с националните и европейските правила за защита на данните.

⁴⁵ Член 13, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

⁴⁶ Вж. член 9, параграфи 9 и 10 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

3.3 Способност за реагиране⁴⁷

3.3.1 Определения и компоненти

Способност за реагиране означава способността да се осъществяват дейности за противодействие на незаконните трансгранични действия по външните граници или в близост до тях, включително средствата и времето за подходяща реакция. Същевременно това е един от ключовите фактори, допринасящи за защитата и спасяването на живота на мигрантите. Националните органи, отговарящи за наблюдението на външните граници, трябва да имат възможност да преразпределят ресурси, като например персонал, оборудване и активи, така че да реагират бързо на всякакви промени по външните морски и сухоземни граници и ако е приложимо, по гранично-пропускателните пунктове.

Способността за реагиране има два компонента:

- *Физическа способност за реагиране* е наличието на достатъчно човешки и технически ресурси (като например обучен персонал, системи и активи), която позволява подходящо реагиране на внезапни заплахи или незаконни дейности.

Препоръка: да се наблюдават със стационарно и мобилно оборудване участъците по външните граници, които отговарят поне на изискванията за участъци с ниска степен на въздействие.

- *Процедурната способност за реагиране* се отнася до наличието на процеси и процедури, които дават възможност на органите да планират, стартират и провеждат операции за ефективно и бързо противодействие на заплахите или незаконните трансгранични дейности.

Препоръка: за всички участъци по външните граници, дори и за тези с постоянно ниска степен на въздействие, да са налице процедура или механизъм за активиране на допълнителни ресурси в случай на внезапни заплахи или внезапно увеличаване на степента на въздействие.

3.3.2 Планиране на способността за реагиране

НКЦ организират и провеждат *симулации* на възможни сценарии и оценяват подходящите мерки за реагиране. Това им позволява да:

- определят, структурират и координират съответните мерки за реакция от страна на националните органи, отговарящи за наблюдение на границите в различни участъци от външните граници, и да подпомагат мерките, осигурявани от други национални органи;
- оценяват цялостната способност за реагиране и определят потребностите от допълнителни подобрения.

Препоръка: Следва да бъдат изготвени планове за справяне с внезапен масов приток на граждани на трети държави.

Планирането на способността за реагиране може да бъде разделено на мерки, извършвани на местно, регионално, национално и международно равнище. НКЦ следва да бъде използван колкото е възможно повече като орган за координация и обмен на информация. Ако държава членка вече има такива планове, тя проверява дали те

⁴⁷ Вж. членове 14—17 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

отговарят на изискванията на настоящия наръчник и ако е необходимо, ги коригира по съответния начин.

Добра практика: За всеки граничен участък планирането на способността за реагиране може да обхваща:

- описание на участъка от външната граница (терен, геополитическо описание, описание на околната среда) и преглед на анализа на риска;
- наличните ресурси в националните органи, отговарящи за наблюдението на границата, и в поддържащите органи (човешки и технически ресурси, тяхното местоположение, количество, време за реагиране, канали за комуникация);
- органите в участъците от външната граница на съседната(ите) държава(и) членка(и) и техните ресурси;
- органите в участъците от границата на съседни трети държави и техните ресурси;
- правила за ангажиране в съвместно договорено реагиране при различни сценарии;
- разпоредби, свързани с механизмите за защита на основните права, включително международна закрила и закрила на уязвими групи в случай на масово пристигане;

Способността за реагиране трябва да може да се адаптира към променящите се ситуации.

Препоръка: Способността за реагиране следва да бъде планирана поотделно за ниските, средните и високите степени на въздействие, определени за участъците от външните граници, и да включва описание на мерките, които трябва да бъдат предприети, ако определената за участък от външната граница степен на въздействие се промени. Плановете следва да включват също разгръщането на национални екипи за бърза интервенция, както и помощните дейности и ресурси на Агенцията.

3.3.3 Делегиране на задачи на регионалното и местното равнище⁴⁸

Държавите членки могат да делегират някои от отговорностите на НКЦ на регионални, местни, функционални или други органи, които са в състояние да вземат оперативни решения, гарантиращи способността за реагиране в съответната им област на отговорност. Това възлагане на задачи не трябва да засяга ролята на НКЦ като единствено звено за контакт за сътрудничество и обмен на информация с други НКЦ и с Агенцията.

3.3.4 Гранични участъци

Всяка държава членка трябва да раздели своите външни сухоземни и морски граници на гранични участъци и да уведоми Агенцията за тях.⁴⁹ Тя трябва да уведомява Агенцията за всякакви промени в това отношение.

Обхванатата от граничен участък област съответства на областта на отговорност на местен или регионален център, при което се гарантира ефективното управление на персонала и ресурсите.

По искане на Агенцията държавите членки предоставят на Агенцията информацията от:

⁴⁸ Член 17 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

⁴⁹ Граничните участъци, определени от държава членка, не засягат статута или суверенитета на дадена територия, нито определянето на международни граници или името на дадена територия, град или област.

- граничните участъци и гранично-пропускателните пунктове;
- определените за граничните участъци характеристики;
- праговете на граничните участъци.

Агенцията трябва да определи уникален идентификационен номер на всички новосъздадени гранични участъци и след това да ги включи в списъка с гранични участъци на EUROSUR.

3.3.5 Степени на въздействие на граничните участъци

При оценяване на степените на въздействие по EUROSUR трябва да се вземат под внимание трите компонента на риска (заплаха, уязвимост и въздействие) посредством модела на CIRAM за анализ на риска, разработен от Агенцията:

- 1) заплахата трябва да бъде оценявана от гледна точка на въздействие и вероятност;
- 2) уязвимостта спрямо заплахата: нивото и ефективността на реакцията спрямо заплахата;
- 3) въздействието: ако заплахата възникне.

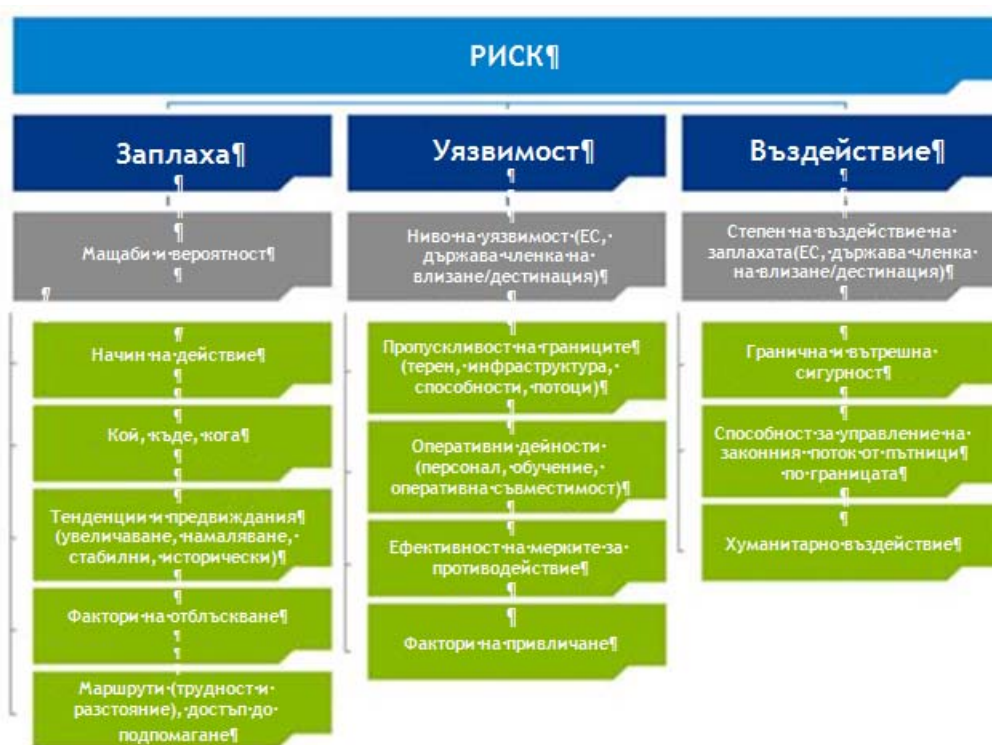

Таблица: Компоненти на риска (CIRAM)

3.3.5.1 Оценка на Агенцията на степента на въздействие

Агенцията трябва редовно да оценява степента на въздействие по EUROSUR.

Агенцията оценява променливите величини, които описват заплахите, като използва модела CIRAM. Оценяват се групи от променливи за определяне на нивото на заплаха за всеки граничен участък, като се акцентира върху ключовите развития, засягащи нивото на заплаха. Основните фактори са:

1. Статистически тенденции, които описват числените тенденции, свързани с незаконните пресичания на сухоземни и морски граници, като се взема под внимание установеното в миналото базово равнище, сравнено с текущата ситуация.
2. Геополитически и естествени стимулиращи напускането фактори (фактори на отблъскване), които улесняват трансграничните престъпни дейности или мотивират потенциалните мигранти да напуснат своята държава на произход/транзитно преминаване. Следва да се разграничат държави на произход и на транзитно преминаване.
3. Фактори, засягащи трансграничната престъпност и движението на мигранти в държавите на произход и транзитно преминаване по маршрута към държавите членки.
4. Анализ на подпомагането, включително оценяване на дейностите и характеристиките на подпомагащите мрежи по транзитните маршрути и в държавите на най-скорошно отпътуване.

Основните фактори, които трябва да бъдат взети под внимание при оценяване на нивото на уязвимост, са:

1. оценката на факторите на привличане за държавите на дестинация и държавите на транзитно преминаване;
2. капацитетът на органите за граничен контрол/пропускливост на границите;
3. политики на ЕС и национални политики в областта на миграцията и правоприлагането;
4. капацитетът на органите за борба с престъпните мрежи.

Оценяват се също и *факторите на въздействие* по CIRAM, включително:

1. хуманитарни нужди и въпроси от областта на основните права;
2. въпроси, засягащи обществената сигурност и граничния контрол.

3.3.5.2 Промени в степените на въздействие на граничните участъци

Степента на въздействие на всеки граничен участък може да бъде актуализирана по всяко време. Искането за актуализиране на степента на въздействие може да се отправи от съответната(ите) държава(и) членка(и), в който случай се предава чрез НКЦ, или от Агенцията. Като общо правило степента на въздействие се актуализира, когато държавите членки и Агенцията се договорят за това.

Агенцията прави преглед и поправка степените на въздействие редовно, а също и на *ad hoc* основа.

3.3.5.3 Срокове

НКЦ и Агенцията имат срок за първоначален отговор на заявки за промяна на степента на въздействие. В случаите, в които в този срок не бъде получен отговор от НКЦ или от Агенцията, се дава мълчаливо одобрение. Когато това се случи, се определят препоръчваните от НКЦ или от Агенцията степени на въздействие и се включват в ЕКС. В такива случаи степените на въздействие се определят с ясна уговорка за мълчаливия характер на одобрението.

Ако първоначалният отговор на искането за промяна е отрицателен, търси се двустранно споразумение до изтичане на втори краен срок. Ако в резултат на тези обсъждания не може да бъде постигнато съгласие за определяне на степен на въздействие на определен граничен участък, определят се и се включват в ЕКС

препоръчаните от Агенцията степени на въздействие. В такива случаи степените на въздействие се определят с ясна уговорка за позицията на несъгласие.

Тези срокове са въведени, за да се гарантира, че промените в степените на въздействие се въвеждат в рамките на разумни и хармонизирани срокове, които гарантират стандартизирано определяне на степените на въздействие.

3.3.6 Реакция в зависимост от степените на въздействие⁵⁰

Държавите членки отговарят главно за това да се гарантира подходящо реагиране на ситуацията по външните граници. Те трябва да се уверят, че дейностите по наблюдение на границите, извършени в участъците по външните граници, са подходящи за определените степени на въздействие. Ако в ситуацията възникнат бързи и/или неочаквани промени, държавите членки трябва да гарантират подходяща реакция.

3.3.6.1 Роли на координационните центрове

Държавите членки могат, в зависимост от своето вътрешно разпределение на отговорностите, да структурират своите дейности по наблюдение на националните граници, както следва:

Местният координационен център (МтКЦ), отговарящ за участък от сухоземна или морска граница, осъществява следните задачи:

- предоставя насоки на местно равнище;
- извършва подробно планиране и изпълнение на операциите;
- събира и обработва информация, необходима за изпълнение на операциите;
- организира редовно наблюдение въз основа на анализ на риска;
- гарантира, че в граничния участък са налице достатъчно персонал и ресурси, имащи готовност за проследяване, идентифициране и залавяне;
- избира действия, които да се изпълняват в близко до реалното време с цел осъществяване на операцията;
- иска подкрепа от регионалния/националния координационен център;
- гарантиране, че патрулът или МтКЦ предават на НКЦ информация в реално време за всички инциденти в участъка по външната граница;
- гарантира, че информацията относно всички инциденти, свързани с търсене и спасяване в участък по външната граница, се съобщава от патрула директно и приоритетно до Центъра за координация на морските спасителни дейности (MRCC), както и до службите за спешно реагиране;
- ако за граничен участък е определена средна или висока степен на въздействие, МтКЦ предоставя на НКЦ и на РКЦ седмичен доклад за предприетите мерки.

Добра практика:

Създадени са преки и сигурни линии за комуникация между МтКЦ и патрулите, действащи в граничния участък.

⁵⁰ Член 16 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

МтКЦ разполага с достатъчно ресурси и персонал, за да гарантира редовно наблюдение въз основа на анализ на риска. Определени са допълнителни ресурси и персонал, които могат да бъдат осигурени, в случай че степента на въздействие на граничен участък бъде увеличена до средна или висока.

Регионалният координационен център (РКЦ) или друг функционален координационен център обхваща един вид граничен участък (например сухоземен или морски), няколко гранични участъка в една географска област или специфична задача във всички гранични участъци (например митнически контрол, търсене и спасяване). Те изпълняват следните задачи:

- предоставят насоки на регионално/функционално равнище;
- наблюдават планирането и изпълнението на операциите;
- събират и обработват информация, необходима за планиране на операциите;
- гарантират, че на всеки граничен участък се вземат подходящи мерки за наблюдение, и уведомяват НКЦ относно взетите мерки и резултатите от тях;
- преразпределят ресурси и персонал (например между граничните участъци);
- искат подкрепа от НКЦ;
- гарантират чрез въвеждане на подходящ механизъм на докладване, че патрулът или МтКЦ своевременно предава информация за всички инциденти в участъка от външната граница на командния и контролен център (ако има такъв) на съответния национален орган, както и на МКЦ, когато е приложимо;
- обобщават и анализират за НКЦ получената от МтКЦ информация;
- ако за граничен участък е определена *средна* степен на въздействие, гарантират, че съответният МтКЦ получава подходящи допълнителни ресурси и персонал в рамките на *две седмици*.

Добра практика: Определени са работни процеси за бързо преразпределяне на ресурси и персонал между граничните участъци, включително необходимите работни процеси, в случай че РКЦ или функционалният координационен център трябва да поиска съдействие от НКЦ.

Националният координационен център (НКЦ), отговарящ за всички гранични участъци, изпълнява следните задачи:

- предоставя насоки на национално равнище;
- договаря работни договорености и договорености за връзка със съответните национални органи, когато е приложимо;
- подпомага цялостното планиране на национални операции и наблюдава ефективното им изпълнение;
- обработва информацията и анализа на риска, необходими за подпомагане на планирането на операции;
- координира оказваната подкрепа на национално равнище (например от различни национални органи);

- гарантира, че НКЦ препраща на Агенцията информация за всички възникващи по външните граници инциденти не по-късно от *четири часа*, след като я е получил от МтКЦ;
- ако за граничен участък е определена *висока* степен на въздействие, НКЦ
- гарантира, че съответният МтКЦ получава подходящи допълнителни ресурси и персонал в рамките на *три седмици*;
- отправя искане за подкрепа от Агенцията; Агенцията отговаря (положително или отрицателно) на искането за подкрепа от НКЦ в рамките на *пет* работни дни, като определя сроковете и мащаба на потенциалната подкрепа;
- редовно уведомява Агенцията за предприетите мерки (за предпочитане ежедневно) и всеки месец предоставя на Агенцията обобщаващ доклад за предприетите мерки.⁵¹ Агенцията ще използва тези доклади в своята редовна оценка на граничния участък.

Добра практика:

Установени са преки и сигурни линии за комуникация между НКЦ и регионалните координационни центрове/функционалните координационни центрове/местните координационни центрове и другите имащи отношение национални органи.

Създадени са правила за работния процес, обмена на класифицирана и неклассифицирана информация и ежедневното сътрудничество между НКЦ и регионалните координационни центрове/местните координационни центрове.

НКЦ разполага с преглед на ресурсите и персонала, разгърнати във всеки граничен участък, и с преглед на допълнителните ресурси и персонал, налични на национално равнище, които биха могли да бъдат предоставени на гранични участъци с висока степен на въздействие.

Ако на съседни участъци от външната граница са определени различни степени на въздействие, засегнатата(ите) държава(и) членка(и) може(могат) да определи(ят) потенциално критични области в рамките на граничния участък и да осигури(ят) допълнителни ресурси за наблюдение на границата в тази област.

3.3.6.2 Ниска степен на въздействие

За граничните участъци с ниска степен на въздействие държавата членка трябва да поддържа достатъчно ресурси в граничния район. На регионално и местно равнище трябва да бъдат определени резервни ресурси, които да бъдат използвани при поискване.

3.3.6.3 Средна степен на въздействие

Ако за участък от външната граница е определена средна степен на въздействие, освен описаните по-горе дейности държавата членка трябва да увеличи нивото на наблюдение, като прилага допълнителни мерки. Държавите членки трябва да използват анализ на риска и наличните наблюдателни средства като източници на информация за своите дейности. НКЦ трябва да бъде уведомяван за предприемането на такива мерки за наблюдение. НКЦ може да предоставя подкрепа при поискване или по своя инициатива, за да засили ресурсите в този граничен участък.

⁵¹ Когато е приложимо, НКЦ може да съчетава това докладване с докладването на МКЦ.

Добра практика: На стратегическо равнище НКЦ предоставя наблюдение на ситуацията, анализ на риска и принос към управлението на ресурсите и персонала, включително планиране на резерви.

На оперативно и тактическо равнище РКЦ и МтКЦ прилагат допълнителните мерки за наблюдение и изпълняват засилени дейности по граничен контрол, особено в областите, определени като критични в рамките на граничния участък.

3.3.6.4 Висока степен на въздействие

Ако на участък от външната граница бъде определена висока степен на въздействие, държавата членка трябва да гарантира предприемане на по-засилени мерки за наблюдение на национално равнище.

Добра практика: НКЦ:

- определя служител, отговарящ за наблюдението и управляването на ситуацията на съответния участък от външната граница;
- получава подкрепления, за да се справи с увеличената нужда от обмен на информация, анализ на риска и сътрудничество на национално равнище и със съседните държави;
- стартира, ако е необходимо, оперативна група за извънредни случаи, състояща се от всички ангажирани органи;
- управлява участието на други национални органи;
- оценява ситуацията и ако е необходимо, иска подкрепа от Агенцията.
- На местно/регионално равнище:
- се разгръщат допълнителни ресурси с координиращата роля на водещия национален орган;
- се поддържа информираността на НКЦ за всички предприемани мерки и тяхното въздействие.

Агенцията осигурява изброената по-горе подкрепа чрез отделни процедури. Ако е основателно, Агенцията има право да отхвърля искания за подкрепа въз основа на всеки отделен случай.

3.3.7 Сътрудничество със съседни държави

Ако за участък от външна граница в съседство с друга държава членка или държава, с която НКЦ има споразумения или международни мрежи, бъде определена средна или висока степен на въздействие, НКЦ се свързва със съседната държава и координира необходимите трансгранични мерки. Държавите членки трябва също да положат усилия, за да засилят сътрудничеството с третите държави, с които делят граница, за която е определена висока или средна степен на въздействие.

Координацията между съседните държави трябва да се основава на съответните двустранни споразумения, които отговарят на нормите и стандартите, еквивалентни на определените в правото на ЕС и в международното право. Ако е възможно, НКЦ следва да осведоми останалите НКЦ за съществуването на такива споразумения, така че останалите държави членки да могат да поискат от НКЦ да улесни обмена на информация с тази трета държава в случай на оперативна нужда. Потенциалните начини за засилване на сътрудничеството между съседните държави включват:

- договаряне на общ език и терминология;
- създаване на механизми за обмен на информация;
- обмен на картини на състоянието на гранични участъци на съседни държави членки;

- редовно изпълнение на съвместни дейности — например общо патрулиране и общи операции на държавите членки;
- създаване на общи процедури за подпомагане на съвместната работа в специфични сценарии.

3.3.8 Оценка

В своите доклади за анализ на риска Агенцията заедно със съответната(ите) държава(и) членка(и) оценява определянето на степените на въздействие и взетите в резултат на това мерки на национално равнище и на равнището на ЕС. Времето за реагиране е подходящ измерител за оценяване на способността за реагиране. На тактическо равнище това е времето, необходимо за обработване на сигнал, за преместване на активи в горещата точка и за подготовка на противодействие на граничното нарушение; времето за реагиране започва да тече от момента на откриване на нарушението и завършва, когато всички активи са разположени на място и всички оперативни подготовки са завършени.

4 Технически насоки

4.1 Комуникационна мрежа на *EUROSUR*⁵²

4.1.1 Роли и отговорности

Комуникационната мрежа на *EUROSUR* (ECN) е създадена като мрежа от *възли* за обмен на информация. Възелът представлява пълен набор от хардуер и софтуер, предоставен от Агенцията на националните координационни центрове, който позволява на всеки НКЦ да обменя информация с други НКЦ и с Агенцията, както и да има достъп до информационните услуги, предоставяни от Агенцията. ECN се поддържа и подпомага от *услугите по техническо управление на EUROSUR (ETMS)*.

НКЦ трябва да предостави, поддържа и подпомага връзка с интернет, която служи за свързване на възела с ECN. Минималната изисквана скорост на връзката е 10 Mbps. Може да е необходима по-голяма ширина на честотната лента, в зависимост от начина на използване и броя на едновременно използващите ECN потребители в държавата членка.

Подробна информация за задълженията на Агенцията и на държавите членки, които приемат възела, е изложена в Меморандума за разбирателство, който урежда оперативното използване на ECN, нейното техническо управление и базовото ниво на сигурност, което ще бъде реализирано. Агенцията продължава да бъде собственик на хардуера и софтуера на ECN и отговаря за тяхната поддръжка и по-нататъшно разработване.

Агенцията подпомага потребителите на възлите посредством ИТ администратори на възли и техническия център за контакт на *EUROSUR* във всеки НКЦ. ECN функционира денонощно с изключение на периодите за поддръжка.

4.1.2 Управление на приложението

Приложението и услугите на *EUROSUR* се разработват и поддържат от Агенцията в съответствие с Меморандума за разбирателство. Промени в приложението се извършват посредством процеса на управление на промените, описан в глава 4.4.

⁵² Член 7 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

Агенцията планира нови версии и тяхното съдържание и преди пускането им съобщава подробна информация за тях до всички възли. Всички възли се уведомяват за напредъка по внедряването и резултатите. Всяко приложение и система в рамките на възела и в ECN трябва да съответства, както е приложимо, на стандартите, определени от:

- Отворения геопространствен консорциум (Open Geospatial Consortium);
- Отворения проект за сигурност на уеб приложенията (Open Web Application Security Project);
- Ръководството за методология на тестване на сигурността с отворен код (Open Source Security Testing Methodology Manual).

4.1.3 Услуги по техническо управление на EUROSUR (ETMS)

ETMS се намират в централното управление на Агенцията. Агенцията отговаря за предоставянето на тези услуги на НКЦ. Основните отговорности на Агенцията в тази област са:

1. управление на ECN и поддръжка на системата;
2. разработване на хардуера и софтуера на ECN, като се следват процесите на управление на промените, описани в глава 4.4;
3. разширяване на ECN към нови локации;
4. гарантиране на сигурността на ECN;
5. подпомагане на персонала на НКЦ (техническият център за контакт и ИТ администратора) и всички потребители в Агенцията.

НКЦ на държавите членки имат денонощен достъп до ETMS.

ETMS са:

1) Инфраструктура и приложение(я)

- *Поддръжка и отстраняване на проблеми:* помощ за разрешаване на инциденти и проблеми, свързани с ИКТ, които е възможно да възникнат в ECN, и предоставяне на НКЦ на информация и съвети относно приложенията и инфраструктурата на EUROSUR.
- *Управление на потребители и роли:* подпомагане на ИТ администраторите на възли за създаване, изменение и заличаване на потребителски акаунти и определяне на роли в EUROSUR за потребителските акаунти.
- *Наблюдение:* наблюдение на статуса на системите и функционирането на системите в ИТ инфраструктурата и между възлите.
- *Актуализации:* инсталиране на най-новите софтуерни актуализации, за да се гарантира, че с новите версии ще бъдат премахнати всички уязвими места или „бъгове“.
- *Архив (backup):* проверяване ежедневно на статуса на архива в инфраструктурата на ETMS и възлите на EUROSUR.

2) Сигурност

- *Защитни стени (firewalls):* наблюдение на събития, отстраняване на проблеми, създаване, изменение и заличаване на правилата на защитните стени за цялата ECN — с изключение на защитните стени, инсталирани от националните координационни центрове.
- *Система за предотвратяване на прониквания:* наблюдение на събития, сигнатура и софтуерни актуализации.

- *Виртуална частна мрежа:* наблюдение, отстраняване на проблеми, създаване, изменение и заличаване на междусайтови виртуални частни мрежи между възлите на EUROSUR, както и между възлите на EUROSUR и инфраструктурата на ETMS.
- *Инфраструктура за публични ключове:* издаване, отмяна и подновяване на цифрови сертификати и предоставяне на подкрепа за ИТ администраторите от НКЦ при инсталиране на възлите на EUROSUR.
- *Одити на сигурността:* провеждане на периодични одити на сигурността (одит на кода и тестове за проникване) по предварително зададени процедури.
- *Документиране:* създаване и актуализиране на съществуващи документи относно сигурността.

3) Други услуги

- *Документиране:* създаване и актуализиране на техническа документация.
- *Учебни материали:* създаване и актуализиране на учебни материали и ръководства за потребители.
- *Техническо обучение:* предоставяне на техническо обучение за техническия персонал на НКЦ и на Агенцията.
- *Оперативно обучение:* предоставяне на оперативно обучение за оперативния персонал в НКЦ и Агенцията.

4.1.4 ИТ администратор на възел и съответни задачи

ИКТ администраторът на възел в НКЦ отговаря за предоставянето на техническа помощ за възела на Агенцията въз основа на описаните от Агенцията задачи (например създаване на потребителски акаунти) и за изпълнението на специфични технически действия съгласно указанията на Агенцията (например възобновяване на услуги, рестартиране на оборудване). Във всеки НКЦ е необходим поне един, а за предпочитане двама ИКТ администратори на възли за изпълнение на следните задачи:

- 1) инсталиране на получените от Агенцията сертификати;
- 2) поддръжка на точката за достъп до интернет, използвана за ECN;
- 3) управление на акаунтите за достъп на потребителите;
- 4) управление на имейл акаунтите в домейна на EUROSUR;
- 5) подпомагане на ETMS при задачи, които не могат да бъдат изпълнени от разстояние;
- 6) искане на подкрепа от ETMS по въпроси, които не могат да бъдат разрешени на място;
- 7) наблюдение на функционирането на националния възел на ECN;
- 8) уведомяване на Агенцията за нарушения във функционирането и за технически инциденти;
- 9) анализиране на всички технически инциденти, свързани с ИКТ системата, които са установили или за които отговаря държавата членка (например мрежово

устройство в мрежата на държавата членка не функционира, поради което някои потребители нямат достъп до ECN);⁵³

- 10) докладване на проблеми до Агенцията, които налагат нейната намеса, или уведомяване на Агенцията за всякакви проблеми, които се отразяват на връзката с интернет;
- 11) докладване на всички проблеми със сигурността, установени в ECN, на служителя по компютърната сигурност в НКЦ и докладване на всички проблеми със сигурността на националната система, свързана с ECN, ако е възможно те да се отразят на сигурността на ECN.

4.1.5 Нанасяне на технически промени

Всяка промяна в ECN или в използваната инфраструктура, която потенциално е възможно да се отрази на ECN или на мрежата на друга страна, или на създадените връзки, трябва да премине през процес на управление на промените, в който другата страна участва като заинтересована страна. Другата страна трябва да получи писмена информация с достатъчно по-ранно предизвестие. Трябва да бъде следван процесът на управление на промените, изложен в Меморандума за разбирателство, оперативните процедури за сигурност на ECN и вътрешните процедури на Агенцията, за да се запази постоянно ниво на сигурност и акредитация.

Всяка промяна в техническата среда на ECN, която ще засегне достъпа до системата, трябва да бъде обявена предварително от Агенцията (например за промени във възела) или от държавите членки (например за промени в интернет инфраструктурата, използвана за създаване на VPN връзките между възлите, или промени в междусистемните връзки). Промените, които налагат изменения в системата на другата страна, трябва да бъдат обявявани достатъчно по-рано, като се вземе под внимание въздействието на промяната върху системата на другата страна и приблизителното време, необходимо за проучване, проектиране и прилагане на тези промени.

4.1.6 Наръчници на потребителя

Посредством ETMS Агенцията създава, актуализира и разпространява наръчници на потребителя относно потребителските приложения и услуги, налични в ECN. Всички наръчници на потребителя трябва да бъдат актуализирани, за да отразяват новите разработки.

4.2 Обучение

Всички потребители на EUROSUR (персоналът на НКЦ и на Агенцията) трябва да преминават адекватно обучение, за да изпълняват възложените им задачи в рамките на EUROSUR и по този начин да се гарантира функционирането на EUROSUR. В категориите на обучение по-долу са взети под внимание различните потребности на потребителите. Определянето на потребностите от обучение и поддръждането им по приоритет е постоянен процес на сътрудничество между Агенцията и НКЦ. Годишният план за обучение на EUROSUR, поддържан от Агенцията, съдържа списък с потребностите от обучение. Организирането на дейности по обучение се извършва или в съответствие с този план за обучение, или по искане на потребители.

⁵³ Тази задача може да бъде възложена на функцията на НКЦ за поддръжка на ИКТ (например бюро за помощ), при условие че тези лица могат да преценят коя система е причинила техническия инцидент (напр. ИКТ инфраструктурата на държавата членка или инфраструктурата на възела на ECN).

Категории на обучение	1. Обучение за НКЦ	2. Техническо ИТ обучение	3. Обучение за приложението
Участници	Персонал на НКЦ (например мениджмънт, оператори, анализатори, ИТ персонал)	ИТ администратори на ECN (системни администратори, мрежови специалисти)	Обучители за държавите членки (умножаващи броя на обучителите)
Съдържание	1. Ежедневно рутинно управление и управление на кризи, включително спазване на основните права 2. Обмен на опит и добри практики 3. Подобряване на сътрудничеството на НКЦ, включително обмен на персонал	1. Архитектура на ECN 2. Задачи по поддръжка	1. Използване на приложението от различни роли (зрител, оператор) 2. Управление на приложението за управляващи информацията и управляващи приложението
Организация и срокове	<u>Планирано:</u> Периодично за всички НКЦ <u>При поискване:</u> На регионално/двустранно равнище	<u>Планирано:</u> Периодично или в случай на промяна (например нова версия/компонент) <u>При поискване:</u> Например установен е специфичен технически проблем или е необходима специфична промяна	<u>Планирано:</u> Периодично или в случай на промяна (например нова версия/нов компонент)
Предоставено от:	Избрани НКЦ са домакини на обучението, в сътрудничество с Агенцията	Агенцията	Националните обучители на държавите членки и Агенцията

Категории на обучение	4. Оперативно обучение/обучение по съдържание	5. Обучение за развиване на уменията	6. Специализирано обучение
Аудитория	Избрани потребители в зависимост от конкретните роли и отговорности	Избрани потребители в зависимост от конкретните роли и отговорности	Избрани потребители в зависимост от конкретните роли и отговорности
Съдържание	Категория на събитията, аналитична категория, оперативна категория, общо прилагане на наблюдателни средства	Съдържание на услугите на EUROSUR (например анализ на сателитни изображения, основни права, обучение по сигурност на	Специфична потребност, например: ако държави членки се присъединят към EUROSUR,

		информацията)	системата на EUROSUR е взаимосвързана с националните системи
Организация и срокове	<u>Планирано:</u> Периодично или в случай на промени (например внедряване на нова услуга, нов обхват на информацията, нови изисквания за докладване); <u>При поискване:</u> Вследствие на установяване на специфична тема, която не е включена в плана за обучение на EUROSUR	<u>Планирано:</u> Периодично или в случай на промени (например внедряване на нова услуга, нов обхват на информацията, нови изисквания за докладване); <u>При поискване:</u> Вследствие на установяване на специфична тема, която не е била включена в плана за обучение на EUROSUR	<u>При поискване:</u> Например поради извънредни обстоятелства
Предоставено от:	Агенцията	Агенцията (в сътрудничество с партньори, например Сателитния център на ЕС)	Агенцията в сътрудничество с партньори

4.3 Политика на сигурност и управление на сигурността⁵⁴

4.3.1 Цели, свързани със сигурността

ECN позволява сигурна работа, съхранение, предаване и обработване на класифицирана информация на ЕС (КИЕС) до ниво на класификация за сигурност RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

4.3.1.1 Видове информация

Агенцията и националните координационни центрове трябва да гарантират, че КИЕС е подходящо класифицирана, ясно обозначена като класифицирана информация и запазва нивото си на класификация само докато това е необходимо. ECN съдържа следните видове информация:

- класифицирана информация: това включва информация относно активите и цялата информация, класифицирана от притежателя ѝ като RESTREINT UE/EU RESTRICTED;
- чувствителна некласифицирана информация: цялата информация, която не е класифицирана, трябва да се счита за чувствителна некласифицирана информация;
- лични данни, свързани с идентификационни номера на кораби, и данни, отбелязани в НКС като лични данни от притежателя.

⁵⁴ Вж. член 7, параграфи 3, 4 и 5 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

Притежателите на информация носят отговорност за определянето, актуализирането и понижаването на нивата на класификация на информацията. Свързаният със собствен актив артефакт се отбелязва в ECN като RESTREINT UE/EU RESTRICTED дори ако не е отбелязан като такъв от създателя му. Потребителите не могат да декласифицират тези артефакти. Създателят на документа трябва да предостави предварително писмено съгласие за понижаване на нивото на класификация или декласифициране на всяка друга КИЕС, както и за изменение или премахване на която и да е от маркировките.

4.3.1.2 Защита на чувствителна неклаифицирана информация и на отбелязаната като „EU RESTRICTED“ информация

Агенцията трябва да защитава чувствителната неклаифицирана и класифицираната информация на ЕС в съответствие с член 11, буква г) от Регламент (ЕО) № 2007/2004, според който Агенцията е длъжна да прилага правилата за сигурност на Комисията.⁵⁵ Цялата неклаифицирана информация, с която се работи в рамките на EUROSUR, трябва да се счита за „чувствителна неклаифицирана“. Винаги когато е технически възможно, тази информация трябва да бъде отбелязвана в ECN като „LIMITED“.

Ако националните координационни центрове споделят в ECN класифицирана информация, която носи маркировка за национална класификация за сигурност, Агенцията трябва да защитава тази информация в съответствие с изискванията, приложими за КИЕС на еквивалентното равнище, както е описано в таблицата на еквивалентността на класификациите за сигурност. НКЦ трябва да обменят, обработват и съхраняват в ECN неклаифицирана чувствителна и класифицирана информация в съответствие с националните правила и оперативните процедури за сигурност, определени в акредитацията за сигурност на ECN.

4.3.1.3 Разрешение за достъп на служител

Критериите за определяне на това дали на дадено лице може да бъде предоставен достъп до КИЕС се основават на неговата благонадеждност и лоялност.

4.3.1.4 Предоставяне на достъп до класифицирана информация на ЕС — принципи

Физическо лице получава достъп до класифицирана информация само когато:

- има необходимост да знае тази информация;
- е било инструктирано за правилата и процедурите за сигурност за защита на КИЕС и е приело своята отговорност за защитата на тази информация; и
- ако по силата на националните законови и подзаконови актове е получило достъп до класифицирана информация на съответното равнище.

4.3.1.5 Контрол на потребителския достъп

Достъпът до ECN и приложението на ECN се управлява въз основа на следните принципи за сигурност:

- разрешенията за достъп до ECN и приложението на ECN трябва да се предоставят въз основа на индивидуална идентификация и автентификация;
- разрешенията за достъп на потребители трябва да бъдат ограничени въз основа на „необходимост да се знае“;

⁵⁵ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС.

- отпускането и използването на привилегировани акаунти трябва да бъдат сведени до минимум;
- ИКТ системите трябва да бъдат конфигурирани така, че да налагат тази политика технически;
- разрешенията на потребителите трябва да се преразглеждат редовно чрез официален процес на преразглеждане.

Потребителите получават достъп до ECN посредством процес за гарантиране на сигурността, състоящ се най-малко от въвеждане и проверка на име и парола за вписване в съответствие със стандартите на Агенцията. Това правило важи и за взаимосвързаните системи с изключение на междусистемната връзка посредством интерфейса за интегриране на възли на EUROSUR, при която се прилага национална автентификация.

Агенцията и държавите членки управляват своите потребители, като създават, изменят, блокират и заличават техните акаунти и им дават подходящи разрешения за достъп до ECN, за да извършват своите задачи. За тази цел те прилагат политика за управление на потребителите на ECN, за да гарантират, че съответното лице, носещо отговорност за тази област, разглежда внимателно създаването на акаунти и свързаните с тях разрешения в зависимост от това дали потребителят има разрешение за достъп или еквивалентно национално разрешение най-малко на равнище RESTREINT UE/EU RESTRICTED или на еквивалентно национално ниво, както и в зависимост от принципа „необходимост да се знае“. Това лице извършва годишен преглед на потребителите на ECN и на техните разрешения. В резултат на този преглед той нанася необходимите промени в статуса на акаунтите и техните разрешения.

В документацията за акредитация са изложени подробни правила и изисквания.

4.3.2 Мерки за физическа сигурност

С КИЕС, която е класифицирана като RESTREINT UE/EU RESTRICTED, може да се работи в „административните зони“. Агенцията и НКЦ трябва да определят дали дадена зона отговаря на изискванията, преди да бъде определена като административна зона. Това означава, че:

- е определен видимо очертан периметър, който да позволява проверка на лицата и при възможност — на превозните средства;
- непридружен достъп се разрешава само на лица, надлежно оправомощени от компетентния орган; и
- всички останали лица се придружават по всяко време или подлежат на равностойни проверки.

4.3.3 Защита на информацията, с която се борави в комуникационни и информационни системи

4.3.3.1 Акредитация на ECN

ECN и взаимосвързаните системи за комуникация и информация трябва да преминават процес на акредитация, както е описано в Меморандума за разбирателство, подписан между държавите членки и Агенцията. Чрез процеса на акредитация се проверява дали са приложени всички подходящи мерки за сигурност и дали КИЕС и системата за комуникация и информация са в достатъчна степен защитени. В декларацията за акредитация се определя най-високото ниво на класификация за сигурност на информацията, с която може да се работи в дадена комуникационна и информационна система, както и съответните изисквания и условия за това. Процесът на акредитация се

управлява от Агенцията, която е органът по акредитацията, с подкрепата на държавите членки и в съответствие с насоките на Европейската комисия относно акредитацията на сигурността на ИТ системите.

Промени в системата се извършват при вземане под внимание на нуждата да се поддържа най-високото възможно ниво на сигурност. Това става чрез оценяване на рисковете, свързани с тези промени, определяне и прилагане на подходящи мерки за смекчаване на последствията и редовно тестване на ефективността на тези мерки за смекчаване. Големи промени в ECN могат да доведат до необходимостта от пълно повторно акредитиране на ECN в зависимост от резултата от оценката на риска, извършена с цел измерване на въздействието на промените върху сигурността.

4.3.3.2 Връзка на други системи с мрежата

ECN може да бъде свързана с други системи, стига да са изпълнени условията по член 6 и приложения 1 и 5 от Меморандума за разбирателство. В тези случаи изискванията за акредитация са определени в Меморандума за разбирателство.

4.3.4 Роли и отговорности в областта на сигурността

4.3.4.1 Роли в областта на сигурността в Агенцията

Орган по акредитацията на сигурността	Агенцията е органът по акредитацията на сигурността за ECN. Тя носи отговорност за общата сфера на сигурността и за специализираните сфери на информационна сигурност, комуникационна сигурност и криптографска сигурност.
Служител на ECN по сигурността	Служителят по сигурността в Агенцията е служителят по сигурността на ECN, който отговаря за надзора над цялостната защита на КИЕС.
Централен служител по компютърна сигурност на ECN	Служителят по информационна сигурност в Агенцията е централният служител по компютърна сигурност на ECN. Той носи отговорност да гарантиране, че нивото на сигурност на ECN се поддържа на подходящото равнище и че всички докладвани инциденти в областта на ИТ се записват, анализират и разрешават в тясна връзка с държавите членки, когато е необходимо.
Служител по сигурността на ИКТ на Агенцията	На служителя по сигурността на ИКТ на Агенцията е възложена задачата да контролира наблюдението над аспектите на сигурността на ECN и да разследва всички докладвани инциденти.
Собственик на техническите системи	Собственикът на техническите системи отговаря за изпълнението и функционирането на проверките и специфичните елементи на сигурността в ECN. Той конкретизира стандартите и практиките на сигурност, които доставчикът на системата трябва да спазва, и отговаря за изготвянето на оперативните процедури за сигурност.
Длъжностно лице за защита на данните	Длъжностното лице за защита на данните гарантира, че с личните данни в ECN се работи в съответствие с правилата и регламентите за защитата на личните данни, приложими към Агенцията.

4.3.4.2 Роли в областта на сигурността в държавите членки

Всяка държава членка определя лице за изпълнение на следните роли:

- Лице, отговарящо за организацията на НКЦ и за мерките за физическа сигурност в НКЦ (например ръководителят на НКЦ). Определеното за тази роля лице трябва да гарантира, че:

- са налице мерки за физическа сигурност с цел защита на оборудването, свързано с ECN, и за да се гарантира, че само упълномощени лица в НКЦ имат достъп до него, включително (ако е приложимо) хора в децентрализираните служби и всички останали системи, използвани в НКЦ, които са свързани с ECN;
 - всички изложени в националните стандарти, националните правила и в Меморандума за разбирателство политики и процедури, необходими за защита на класифицирана и чувствителна неклассифицирана информация, съхранявана и използвана в ECN или извлечана и обработвана извън нея, се прилагат в НКЦ и се използват от персонала на НКЦ (например маркиране на информация или документи, работа с класифицирани документи, надзор над прилагането на процедура за определяне на правилното ниво на разрешения за потребителите на ECN и периодичното им преразглеждане);
 - са налице процедури в съответствие с националните правила за акредитация (или еквивалентна процедура) за системи, които са свързани с ECN; за това ще бъде необходима връзка с всички съответни национални органи в държавата членка.
- Служител по компютърна сигурност на Националния координационен център (СКС НКЦ).

СКС НКЦ наблюдава аспектите на сигурността на свързаните с ECN мрежи и разследва всички докладвани инциденти. Ако е необходимо, СКС НКЦ ще бъде подпомаган от ИКТ звеното на Агенцията, при което ролята на звено за контакт се изпълнява от служителя по сигурността на ИКТ на Агенцията.

Освен това всяка държава членка трябва да възложи на един от тези служители задачата да уведомява Агенцията за инциденти, свързани със сигурността, които могат да засегнат възела на ECN на Агенцията или услугите по техническо управление на ECN, и да уведомява всяка/всички друга(и) държава(и) членка(и) за всички инциденти със сигурността, които могат да засегнат техния възел на ECN.

4.3.4.3 Други роли — както в Агенцията, така и в държавите членки

Притежател на информацията: Притежателят на информацията отговаря за КИЕС и друга информация, която е добавена към, обработвана в и създавана от техническите системи.

Потребители: Всички потребители носят отговорност за прилагане на политиките и процедурите и за гарантиране, че действията им не засягат неблагоприятно сигурността на системата, която използват.

4.3.5 Механизми за контрол и процедури за докладване в случай на нарушение на сигурността

Всяко поведение на който и да е компонент от ECN или взаимосвързана система, което би могло да доведе до предположение, че в ECN е възникнал или възниква инцидент, свързан със сигурността, или е възможно да се засегне ECN, трябва незабавно да бъде докладвано на СКС НКЦ и анализирано от него. Ако анализът на СКС НКЦ потвърди, че рискът е висок, той трябва незабавно да докладва инцидента на Агенцията в съответствие с правилата и процесите, изложени в документацията за акредитация .

4.4 Управление на промени⁵⁶

4.4.1 Общи цели и правила

Агенцията предоставя съдействие за по-нататъшно развиване и прилагане на рамката на EUROSUR в обхвата на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1052/2013 и в съответствие с тях. Подобренията и корекциите на тази рамка се основават на политиката за управление на промени на Агенцията, която:

- предвижда всеобхватната рамка за по-нататъшно развитие на EUROSUR;
- определя методологията, която да бъде следвана при стартиране и консултиране относно промени;
- позволява обработването на промените по структуриран начин;
- определя видовете промени;
- определя процеса по вземане на решения и отговорните за него служители и организации;
- предоставя информация за техническите средства, които ще се използват за подаване на заявки и получаване на обратна връзка;
- гарантира сигурността по време на жизнения цикъл на разработка на системата и съответствие с акредитацията на сигурността на ECN;
- гарантира, че подходът към въвеждането на промени акцентира върху крайните потребители и техните потребности.

Всички промени трябва да съответстват на Регламент (ЕС) № 1052/2013 и да бъдат обработвани в съответствие със структурите на управление на EUROSUR. Ръководителят на дейността, отговорен за EUROSUR в рамките на Агенцията, притежава правомощия за вземане на решения. Той отговаря за съвкупността от бизнес процесите на Агенцията и носи крайната отговорност за предоставяне на продуктите и услугите на Агенцията. Ръководителят на дейността:

- получава съвети от експертната група на EUROSUR (EEG);
- получава подкрепа от механизмите за вътрешна координация на Агенцията;⁵⁷
- бива подпомаган от Консултативния съвет по промените в EUROSUR.

Ако се изисква вземането на стратегически решения относно развитието на EUROSUR, управителният съвет на Агенцията може да бъде приканен да даде съвет. Ръководителят на дейността може да делегира някои от своите правомощия за вземане на решения на други субекти в рамките на Агенцията, по-специално на Консултативния съвет по промените в EUROSUR, чийто председател докладва на ръководителя на дейността и е под негов надзор.

4.4.2 Видове промени

Под „промяна“ в рамките на EUROSUR, съгласно ограниченията и изискванията на Регламент (ЕС) № 1052/2013, се разбира допълнението, изменението или премахването

⁵⁶ Вж. принципите от букви б, г) и д) от приложението към Регламент (ЕС) № 1052/2013.

⁵⁷ Механизмите за вътрешна координация на Агенцията се състоят от вътрешно сътрудничество/консултиране между звената на Агенцията и включват структури и процедури, чрез които се предприемат и обработват промени в EUROSUR и които са отговорни за внедряването им от името на Агенцията.

на който и да е компонент от системата, с което се засяга нейното функциониране. Промяната може да бъде предизвикана от отделна държава членка или от група от държави членки посредством техните НКЦ, или от Агенцията.

- Големи промени (промени, които оказват силно въздействие върху вътрешния работен процес или включват голям брой заинтересовани страни, високо ниво на сложност, прекъсване на текущия работен процес или имат стратегическа или тактическа стойност) трябва да се обработват, като се използват структурата за управление на промени и механизмите за вътрешна координация. За тях се изисква одобрението на ръководителя на дейността.
- Леки/нормални промени (промени, които оказват слабо въздействие върху текущите процеси и осигуряването на продукти/услуги, с ниско ниво на сложност или имат технически характер) не изискват участието на висшето ръководство и съответно следва да се обработват от Консултативния съвет по промените. За тях може да е необходима допълнителна консултация чрез механизмите за вътрешна координация.
- Нестандартни промени (промени, които попадат извън обхвата на стандартизираните процедури) трябва да се оценяват от Консултативния съвет по промените и да се обработват като малки или големи промени в зависимост от тяхното въздействие и сложност. За тях може да е необходима допълнителна консултация чрез механизмите за вътрешна координация.
- Бързите пачове/поправки (свързани предимно с ИТ) или стандартни промени (промени вследствие на процедури по стандартизиран модел, за които са уведомени всички заинтересовани страни) не изискват реакция от структурите на управление и с тях се занимават съответните звена в Агенцията.

Спешните заявки за промени, свързани с извънредни въпроси, се обработват чрез отделна процедура. Всяка промяна в рамките на EUROSUR, с изключение на бързите пачове/поправки или стандартните промени, налага подаването на заявка за промяна в съответствие с изискванията, определени от Агенцията с цел улесняване на процеса.

4.4.3 Стартиране на процеса на промени от държавите членки

Държавите членки могат да стартират подобрения в рамката на EUROSUR посредством:

- експертната група на EUROSUR; или
- регистъра на промените на EUROSUR и системата за обратна връзка, разработена въз основа на инструмента за обратна връзка на услугите за техническо управление на EUROSUR.

Експертната група на EUROSUR изпълнява ролята на консултативен орган към Висшия собственик на дейностите, като предоставя мнения и препоръки от крайните потребители. В това си качество тя може:

- да разглежда промени и да дава съвети относно такива;
- да изготвя предложения за промени;
- да оценява представените промени (включително анализ на разходите и ползите).

Експертната група на EUROSUR или Агенцията може да вземе решение за създаване на специфични подгрупи или оперативни групи с цел подготвяне на заявки за конкретни промени.

Регистърът на промените и системата за обратна връзка на EUROSUR е базиран на интернет инструмент за:

- регистриране на всички заявки за промяна и наблюдение на обработването им;
- консултиране/проверяване на концепцията за промяната преди подаване на заявката за промяна;
- докладване за проблеми и недостатъци в рамката на EUROSUR, които налагат стартиране на процес по промяна;
- подаване на идеи за подобряване на рамката на EUROSUR;
- споделяне и получаване на новини и участие във форуми, свързани с функционирането на рамката на EUROSUR;
- търсене на обратна връзка и приемане на отзиви от други крайни потребители.

Агенцията наблюдава регистъра на промените и системата за обратна връзка на EUROSUR, за да обработва заявките за промени, отправени към Консултативния съвет по промените в EUROSUR, като използва механизмите на Агенцията за вътрешна координация, или отправени към експертната група на EUROSUR, за да получи съвети, преди да вземе окончателно решение.

4.4.4 Ролята на Консултативния съвет по промените в EUROSUR

Консултативният съвет по промените в EUROSUR е консултативен форум за вземане на решения, управляван от Агенцията, който изпълнява следните задачи:

- наблюдение и използване на регистъра на промените и системата за обратна връзка на EUROSUR;
- събиране и вписване в дневник на всички заявки за промени в дейностите или за технически промени, подадени от вътрешни и външни заинтересовани страни, като се проследява процесът на заявяване на промени;
- оценяване, приоритизиране и валидиране на всяка заявка за промяна;
- коригиране на статуса на заявката за промяна, ако е необходимо (например от малка на стандартна);
- вземане на решения за графици и предлагане на графици за нанасяне на промени;
- отнасяне на заявки, за които е необходим допълнителен съвет или разрешение, до съответните управляващи структури, включително създадените за тази цел механизми за вътрешна координация;
- подаване на заявките за големи промени до ръководителя на дейността за вземане на окончателно решение и консултиране относно други заявки за промяна, ако е необходимо;
- отнасяне на въпроси до експертната група на EUROSUR, ако е необходим нейният съвет;
- провеждане на допълнителна консултация в рамките на Агенцията, ако е необходимо в резултат на въздействието или сложността на предложената промяна;
- уведомяване за решения и подготвяне на обяснение, в случай че заявката за промяна бъде отхвърлена.

4.4.5 Правила, приложими към заявките за промяна

Заявките за промяна могат да бъдат приемани или отхвърляни по технически, финансови, правни или оперативни причини. Освен това преди вземане на окончателно решение те могат да бъдат връщани на инициатора им, като се иска посочване на допълнителни причини за промяната или предоставяне на допълнителна информация, включително случаи на използване, анализ на разходите и въздействието. Ако заявката за промяна бъде отхвърлена, Агенцията дава на инициатора обяснение за отказа.

НКЦ е единственото звено за контакт на Агенцията във връзка с обработването на заявки за промени. Ако предложената промяна е изготвена от експертната група на EUROSUR, тя се наблюдава посредством регистъра на промените и системата за обратна връзка на EUROSUR. Възможно е също констатациите на НКЦ да предизвикат отправяне на заявка за промяна от името на държавите членки.

4.5 Управление на непрекъснатостта на дейността⁵⁸

В ISO стандарт 22301:2012 непрекъснатостта на дейността е определена като способността на дадена организация да продължава да предоставя продукти или услуги на приемливи, предварително зададени нива и след случай на прекъсване. Този стандарт определя управлението на непрекъснатостта на дейността като процес на цялостно управление, който:

- определя потенциалните заплахи за организацията и въздействията върху бизнес операциите, които могат да причинят тези заплахи, ако станат реалност; и
- дава рамка за изграждане на устойчивост на организацията, така че тя да може да реагира ефективно, като гарантира интересите на своите ключови заинтересовани страни, репутация, марка и създаващи стойност дейности.

Тъй като ECN е разпределена система с възел във всяка държава членка и в Агенцията, непрекъснатостта на услугата трябва да се гарантира както на национално, така и на европейско равнище.

Рисковете и проблемите, застрашаващи безпроблемното функциониране на различните компоненти от рамката на EUROSUR, трябва да бъдат идентифицирани и оценени, а националните координационни центрове и Агенцията трябва да бъдат подготвени да реагират подходящо при възникване на тези рискове. Националните координационни центрове и Агенцията трябва да предотвратяват или поне да свеждат до минимум потенциалното въздействие на заплахата или риск, който застрашава потока на информация в ECN и оказва въздействие върху създаването, поддържането и разпространяването на НКС, ЕКС и ОПРК.

- Агенцията носи отговорност за изследване на рисковете и заплахите, на които ECN като цяло е възможно да бъде изложена, и гарантира нейната стабилност и добро функциониране.
- националните координационни центрове носят отговорност за гарантиране на ефективното използване на своя възел от EUROSUR, за въвеждането на своите данни в ECN и за осигуряването на необходимите съоръжения за правилното функциониране на техния възел на ECN, както и гарантират, че необходимите мерки за сигурност са въведени с цел защита на възела на ECN. НКЦ трябва да

⁵⁸ Вж. приложението към Регламент (ЕС) № 1052/2013.

гарантират свързаност с мрежите на НКЦ и своите национални системи, за да дадат възможност за използването и прехвърлянето на данни в рамките на ECN.

Тези задължения трябва да бъдат спазени чрез разработване на планове за непрекъснатост на дейността в рамките на Агенцията и на всеки НКЦ, както е описано в Меморандума за разбирателство, и въз основа на следните пет ключови стъпки:

4.5.1 Анализ на въздействието

Целта на тази стъпка е да се определят ключовите процеси и функции в рамките на системата и въздействието, в случай че те спрат да бъдат достъпни за операции.

Анализът обхваща функциите и услугите, предоставяни от Агенцията, ECN и НКЦ, като те са категоризирани като:

- *Критични функции* — не могат да бъдат прекъсвани за повече от час. Недостъпността на тези функции трябва да бъде незабавно отстранена, тъй като те оказват силно въздействие върху функционирането на цялата рамка на EUROSUR.
- *Основни функции* — допустимо е прекъсване най-много за един ден. Въпреки това те следва да бъдат възстановени възможно най-бързо, а в най-добрия случай да бъдат недостъпни за не повече от около два часа.
- *Необходими функции* — функции, които са важни за правилното функциониране на рамката на EUROSUR и ключови за резултатите на НКЦ в дългосрочен план. Те могат да бъдат прекъсвани най-много за седмица, без това да оказва влияние върху ключовите резултати; въпреки това те следва да бъдат възстановени възможно най-бързо.

Като част от процеса по акредитация е извършен анализ на риска за дейността за ECN.

4.5.2 Управление на риска

Целта на тази стъпка е установяване, анализиране, контрол и наблюдение на рисковете. Рисковете трябва да бъдат оценявани във връзка с вероятността те да възникнат и последствията от тяхното възникване. Типичните рискове включват:

- загуба на ключови активи (централен офис, оборудване или инфраструктура);
- загуба на ключов персонал (включително неговото отсъствие);
- загуба на спомагателни външни услуги (например сключили договор външни доставчици, загуба на електричество, вода и други комунални услуги).

4.5.3 Разработване на стратегия и план за непрекъснатост на дейността

Целта на стратегията за непрекъснатост на дейността е да се определят критериите за приемане на риска и мерките за смекчаване на неприемливи рискове. За всички критични, основни и необходими функции трябва да е определен срок за възстановяване. В плана за непрекъснатост на дейността са описани процедурите, по които организациите се ръководят за реагиране, възстановяване, възобновяване и подновяване на функционирането на предварително зададеното оперативно ниво след прекъсване. Тези планове обикновено включват подробности, свързани със:

- целта, обхвата и потребителите на плана;
- референтни документи;
- предположения;
- роли и отговорности;
- ключови лица за контакт;
- активиране и деактивиране на плана;

- комуникация;
- реагиране при инциденти;
- ред на възстановяването на дейности;
- планове за възстановяване на дейности;
- планове за възстановяване при бедствия;
- необходими ресурси;
- възстановяване и възобновяване на дейности.

Тези планове следва да бъдат интегрирани в цялостния план за непрекъснатост на дейността на държавите членки и на Агенцията.

4.5.4 Комуникация в случай на прекъсване

Ако непрекъснатостта на дейността на ECN бъде преустановена, НКЦ и Агенцията се уведомяват взаимно за инцидента и за възможното въздействие, използвайки каналите на комуникация, определени в Меморандума за разбирателство. Уведомлението следва да включва описание на прекъсването, неговото въздействие върху ECN и дали НКЦ или Агенцията са активирали своите планове за непрекъснатост на дейността. Ако прекъсването може да има по-широко въздействие, всички държави членки трябва също да бъдат уведомени за инцидента и неговото потенциално въздействие.

Ако държава членка или Агенцията извършват тестове, които е възможно да имат потенциално въздействие върху цялостното функциониране на ECN, те предварително се уведомяват взаимно за тестовете и техните очаквани ефекти и продължителност.

4.5.5 Поддържане на управлението на непрекъснатостта на дейността

Тези процеси и планове трябва редовно да бъдат поддържани, коригирани и подобрявани, за да се гарантира, че те са подходящи за настоящата ситуация. Това включва редовно провеждане на тестове и упражнения, предприемане на корективни действия и изменение и одитиране на процесите и плановете.

4.6 Комуникация

4.6.1 Общи цели

За да се постигнат целите на EUROSUR, ефективната комуникация обхваща следните области:

- обмен на информация относно съдържанието на EUROSUR (НКС, ЕКС и ОПРК);
- комуникация между националните координационни центрове и с Агенцията като част от ежедневната работа (контакти между оператори и др.);
- отстраняване на всякакви технически проблеми или проблеми в дейността (като например „бъгове“, ИТ инциденти, заявки за достъп и др.), включително в случаите, в които е застрашена непрекъснатостта на дейността (вж. глава 4.5).

Ефективна комуникация означава, че предоставяната посредством EUROSUR информация е по-ясна и с по-добро качество, като по този начин спомага за подобрена способност за реагиране.

4.6.2 Ежедневна комуникация

Ежедневната комуникация се извършва:

- на европейско равнище — между националните координационни центрове и с Агенцията;

- на национално равнище — трябва да бъдат създадени ефективни канали за комуникация между всички органи, носещи отговорност за наблюдението на границите, включително в органи от командната верига за ефективно вземане на решения и осигуряване на способност за реагиране;
- в рамките на Агенцията — сред различните звена, участващи в създаването на ЕКС/ОПРК.

Ежедневната комуникация може да се извършва посредством:

- ECN и специалните за целта приложения, включително приложението EUROSUR и съоръженията за видеоконферентни връзки;
- телефон и електронна поща чрез списъците с контакти (вж. глави 3.1.15 и 4.6.4);
- други платформи (например хранилището за документи на единното звено на Frontex — Frontex One Stop Shop document repository, и др.)

Всяка държава членка е достъпна денонощно чрез своя НКЦ.

4.6.3 Централното звено за контакт на Агенцията

Агенцията има централно звено за контакт, което се намира в звеното, отговарящо за обмена на текуща информация и за поддържане на осведоменост за състоянието. Това звено е централната референтна точка за своевременно и надеждно координиране на цялата входяща и изходяща оперативна информация на равнището на Агенцията.

Това звено осигурява цялостен подход за националните координационни центрове и вътрешните звена на Агенцията чрез наблюдаване и обработване на входящата и изходящата оперативна информация с цел поддържане на ЕКС/ОПРК и увеличаване на способностите за реагиране в държавите членки, например чрез координиране на предоставянето на услуги, свързани с общото прилагане на наблюдателни средства, и улесняване на комуникацията относно бързото оперативно реагиране, когато е необходимо.

Това звено за контакт, в качеството си на оперативен вход към Агенцията, посредством оперативна комуникация и управление на информацията осигурява способност за:

- наблюдение на състоянието;
- осведоменост за състоянието и подкрепа;
- предоставяне на услугите на EUROSUR за обединяване на данни;
- координиране и улесняване на съвместните оперативни дейности, тъй като изпълнява ролята на оперативна връзка между отговорния екип по проекта на равнището на Агенцията и участниците на терен;
- управление на извънредни ситуации и кризи;
- връзка с националните координационни центрове;
- връзка с вътрешните звена на Агенцията.

4.6.4 Списък с контакти

Агенцията носи отговорност за поддържането на списъка с контакти за националните координационни центрове, който включва:

- мястото на НКЦ в структурите на държавата членка (наименование на орган и др.);

- името и титлата/ранга на ръководителя на НКЦ;
- адреса и работното време на НКЦ (работно време и дежурни смени);
- адреса на електронната поща на НКЦ — наблюдава се денонощно;
- телефонен(ни) номер(а) за НКЦ — наблюдава се денонощно;
- списъка с органи, представлявани в НКЦ, и работното време на всеки орган.

НКЦ трябва да уведомяват Агенцията без забавяне за всякакви промени в тази информация.

Списъкът с подробна информация за контакт включва контактите на Агенцията:

- по оперативни въпроси/въпроси от областта на обмена на информация;
- заявки за услуги, свързани с общото използване на наблюдателни средства;
- управление на достъпа;
- бюро за техническа помощ.

4.6.5 Комуникация, свързана с ежедневни оперативни въпроси

НКЦ, който първи получи информация в обхвата на EUROSUR, носи отговорност за въвеждането ѝ в приложението на EUROSUR и за незабавното ѝ споделяне със съответните партньори.

НКЦ трябва да получава доклади от работата на терен в почти реално време (незабавно). Докладването на национално равнище следва да се извършва чрез предварително зададени шаблони, така че да се гарантира единен подход към докладването. Следва предварително да бъдат съставени планове за гарантиране на незабавно докладване в извънредни ситуации. В извънредни ситуации НКЦ могат да уведомяват други НКЦ/Агенцията за текущата ситуация посредством други средства за контакт, като например телефон, видеоконферентна връзка и др., като използват посочената в списъка информация за контакт.

Добра практика: В месечните видеоконферентни връзки между ръководителите на НКЦ и Агенцията се обсъждат оперативни въпроси.

4.6.6 Официални срещи

Ръководителите на НКЦ, представители на съответните национални органи и Агенцията редовно се срещат в рамките на *експертна група на EUROSUR*, насочвана от потребителите.

Експертната група на EUROSUR, която включва вътрешни и външни заинтересовани страни, гарантира обмен на опита, натрупан на практическо ниво, и подобрява координацията между вътрешните и външните заинтересовани страни. Целта на групата е също така да се гарантира обмен по практически въпроси, свързани с рамката на EUROSUR. Групата подготвя и дава съвети по технически въпроси и въпроси по дейността, свързани с рамката на EUROSUR.

Могат да бъдат създадени технически и ориентирани към дейността подгрупи, които подпомагат на *ad hoc* или временен принцип експертната група на EUROSUR.

Примери: група от потребители на аналитичната категория, експертна група по акредитацията на ECN и др.

4.6.7 EUROSUR и връзки с обществеността

Включената в EUROSUR информация следва да бъде предмет на възможно най-засилени мерки за прозрачност. Въпреки това, за да не бъде застрашен резултатът от текущите оперативни дейности/разследвания, трябва да се прецени каква информация се разкрива на обществеността. Съответните органи следва да преценяват това за всеки отделен случай.

Единствено органите, които качват информация в EUROSUR, са упълномощени да обсъждат с пресата подробна информация около конкретни инциденти.

Ако Агенцията участва в оперативни дейности, тя запазва правото си да използва информацията относно резултата от тези дейности.

Интервюта за EUROSUR следва да бъдат давани от персонала, който работи по този въпрос и е осведомен за него.

4.6.8 Език, на който се извършва комуникацията

Работният език за комуникация в EUROSUR е английският. Държавите членки гарантират, че цялата предоставяна на национално равнище информация е адекватно преведена и ясна.

5 Принципи на междуведомственото и външното сътрудничество

***5.1 Сътрудничество на Агенцията с други институции, органи и агенции на ЕС, както и с международни организации*⁵⁹**

Настоящата глава съдържа насоки за ефективен обмен на информация и сътрудничество между Агенцията и други институции, органи, служби и агенции на ЕС, както и с международни организации. Подробностите за начина, по който това следва да се извършва, са описани в специални документи (например работни договорености).

5.1.1 Партньорски организации

Агенцията координира и обменя информация посредством сигурни линии на комуникация, когато е възможно и необходимо, с институции, органи, служби и агенции на ЕС и с международни организации, за да използва най-пълноценно наличната информация, способности и системи. Имащите отношение заинтересовани страни са групирани като:

- институции, органи, служби и агенции на ЕС („партньорски организации от ЕС“); и
- международни организации и органи („партньорски организации извън ЕС“).

При работа с тези партньорски организации Агенцията трябва да гарантира, че техният мандат, правна рамка и автономност се зачитат в пълна степен.

5.1.2 Обхват

Агенцията обменя информация с партньорски организации от ЕС и извън ЕС за следните цели:

⁵⁹ Член 18 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

- 1) Предоставяне на съответни данни за незаконната имиграция и трансграничната престъпност, които да бъдат включени в ЕКС/ОПРК. Европол е основният партньор в тази област. Агенцията може да работи също и с други партньорски организации, като например: Интерпол, Центъра за морски анализи и операции — Наркотици (МАОС-N), службите на Комисията, Агенцията за информационни системи (eu-LISA), Евроюст, Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и други. Събираната в ЕКС/ОПРК информация се споделя с партньорски организации на принципа „необходимост да се знае“ и доколкото е необходима за изпълнението на собствения им мандат. Данните за подпомагане и поддържане на ЕКС/ОПРК, предоставяни от службите на Комисията, ЕСВД, Агенцията на ЕС за основните права (FRA), Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) (например относно управлението на миграционните потоци или информация за държавите на произход) или от партньорски организации извън ЕС, ще бъдат обработвани и съчетавани с информация от други източници, валидирани и след това предоставяни на НКЦ на държавите членки от Агенцията посредством ЕКС/ОПРК. Ако Агенцията получи свързана информация от две или повече партньорски организации, тя обединява тази информация и я валидира, преди да я публикува в ЕКС/ОПРК.
- 2) Принос за *общото прилагане на наблюдателни средства* осигуряват Европейската агенция по морска безопасност (EMSA), Европейската агенция за контрол на рибарството (EFCA), Сателитният център на Европейския съюз (SATCEN) и други имащи отношение партньорски организации, както е описано в глава 3.2.8. За придобиване на сателитни изображения и за използване на извлечени чрез сателит данни в ежедневните операции Агенцията използва най-пълноценно програмата „Коперник“⁶⁰.

5.1.3 Правна рамка

Сътрудничеството на Агенцията с трети страни, посочено в член 18 от Регламент (ЕС) № 1052/2013, е заложено в работните договорености и други свързани регулаторни документи (например споразумения за нивото на обслужване, Меморандум за разбирателство), подписани между Агенцията и партньорските организации от ЕС/извън ЕС, в съответствие с член 13 от Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета. Това може да включва съответните съществуващи инструменти за сътрудничество или нови, ако е необходимо. Използваният за обмен на информация процедурен правилник ще бъде изложен в работните споразумения.

5.1.4 Канали за комуникация

Агенцията е единственото звено за контакт за обмена на информация и сътрудничеството с партньорските организации. Тъй като достъпът до ЕКС/ОПРК е ограничен до Агенцията и НКЦ, Агенцията създава специализирани канали за комуникация с партньорските организации.

Всяка партньорска организация определя необходимата инфраструктура за комуникация и звено за контакт. Данните за контакт (официален и функциониращ адрес на електронна поща, номер на мобилен телефон и официален адрес) за това звено за контакт трябва да се съобщават на Агенцията.

⁶⁰ Програма „Коперник“, позната по-рано като „ГМОСС“ (Глобален мониторинг на околната среда и сигурността), е европейската програма за създаване на европейски капацитет за наблюдение и мониторинг на Земята.

Ако структурата на партньорската организация налага определянето на повече от едно звено за контакт, данните за контакт и разпределението на отговорностите на тези звена за контакт трябва да бъдат съобщени на Агенцията.

Агенцията създава и поддържа списък с контакти за партньорските организации, с които си сътрудничи в рамките на EUROSUR.

5.1.5 Оценка

Агенцията и партньорските организации анализират, развиват и оценяват получените резултати от съвместната работа в рамките на EUROSUR, с цел да установят потребностите и пропуските и да предложат мерки за подобрения. Тези констатации могат да са основание за Агенцията да стартира процес на нанасяне на промени в съответствие с изложените в глава 4.4 правила. Оценяването се извършва в съответствие с рамката за двустранно сътрудничество и винаги, когато оперативната ситуация го налага. Сътрудничеството между Агенцията и партньорските организации може да бъде адаптирано в съответствие с тази оценка и с оперативните нужди.

5.2 Сътрудничество на държавите членки със съседни трети държави⁶¹

Добре структурираният и постоянен обмен на информация и сътрудничеството между държавите членки и съседни трети държави са ключови за предотвратяване на незаконната имиграция и трансграничната престъпност и за допринасяне за спасяването на живота на мигрантите. За да бъде устойчиво, това сътрудничество трябва да бъде реципрочно, базирано на взаимно доверие и полезно както за държавата(ите) членка(и), така и за третите държави. От съществено значение е това сътрудничество да се осъществява при пълно спазване на законодателството относно основните права.

Държавите членки могат да работят със съседни трети държави на международно, многостранно и двустранно равнище.

5.2.1 Международно сътрудничество

В зависимост от нивото на сътрудничество международното сътрудничество може да включва:

- 1) Обмен на информация с Агенцията и съдействие от нейна страна при тясно координиране с Европейската служба за външна дейност, Европол, Евроюст, Интерпол и други имащи отношение органи.
- 2) Участието на експерти от трети държави в програми, проекти, конференции, семинари и работни групи, създадени от Агенцията, Европейската комисия, Интерпол, Организацията на обединените нации и международни организации.
- 3) Разполагането на служители за връзка в делегациите на ЕС⁶² и в посолствата и консулствата на държавите членки.
- 4) Съвместни дейности по анализ на риска и разследване с органите в трети държави.

⁶¹ Член 20 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

⁶² В съответствие с „Концептуална бележка относно разполагането на европейски служители за връзка по въпросите на миграцията“ (документ на Съвета 13435/4.11.2015 г., JAI 790 ASIM 130 RLEX 853).

- 5) Обучение за органи на трети държави относно дейности по граничен контрол, търсене и спасяване, основни права и др.
- 6) Укрепване на капацитета на трети държави посредством програми, съфинансирани от ЕС и международните фондове.

5.2.2 Многостранно и двустранно сътрудничество

В зависимост от нивото на сътрудничество многостранното и двустранното сътрудничество може да включва:

- 1) Мрежи от служители за връзка.
- 2) Регионални мрежи, използвани за обмен на информация посредством сигурни канали за комуникация, обмен на служители за връзка, обучение, укрепване на капацитета за наблюдение и създаване на координационни центрове в трети държави. Ако в регионална мрежа участват няколко държави членки, те трябва да уведомят Агенцията за това кой от техните НКЦ отговаря за обмена на информация между регионалната мрежа и EUROSUR.
- 3) Съвместни оперативни дейности (по суша, море и въздух), включително съвместно патрулиране.
- 4) Обучение за органи на трети държави по граничен контрол, търсене и спасяване, основни права и др.
- 5) Укрепване на капацитета чрез даряване на активи и техническо съдействие с цел подобряване на способностите за граничен контрол на третите държави.

Примери за регионални мрежи са мрежата за Сътрудничество в областта на граничния контрол в региона на Балтийско море (BSRBCC) и Атлантическата мрежа „Seahorse“.

5.2.3 Споразумения

Описаното по-горе сътрудничество се извършва въз основа на споразумения и работни договорености или посредством регионални мрежи, създадени въз основа на тези споразумения. Преди сключване на подобно споразумение или работна договореност съответната държава членка трябва да уведоми Европейската комисия за текста на съответните разпоредби. Комисията проверява дали тези разпоредби отговарят на разпоредбите на член 20 от Регламент (ЕС) № 1052/2013. Държавите членки също трябва да уведомят Комисията за текстовете на сключените споразумения, а Комисията ще предостави на Европейския парламент, Европейския съвет и Агенцията общ преглед и оценка на тези споразумения.

Държавите членки уведомяват Агенцията за настоящото сътрудничество на оперативно равнище с трети държави, както е предвидено по член 2, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2007/2004. При сключване на двустранни споразумения с трети държави държавите членки могат да включват разпоредби относно ролята и отговорностите на Агенцията, след като са се консултирали за това с нея.

Ако информацията, която трябва да бъде обменена с органите в трета държава, принадлежи на държава членка или на Агенцията, които не са страни по споразумението за сътрудничество или не са част от регионалната мрежа, НКЦ на държавата членка, която желае да сподели тази информация, трябва да изпрати писмена заявка на притежателя на информацията (държава членка или Агенцията), като посочи третата държава, с която ще бъде споделена информацията, и обясни причините за споделяне на тази информация. Притежателят на информацията (държава членка или

Агенцията) отговаря на заявката в писмена форма колкото е възможно по-бързо. Всеки отказ за споделяне на информация трябва да бъде придружен с обяснение. Не се разрешава мълчаливо одобрение — притежателят на информацията трябва да отговори положително или отрицателно.

6 Мониторинг и оценка⁶³

Трябва да се предприемат следните мерки за наблюдение на *техническото функциониране* на EUROSUR:

- В своя доклад, който трябва да бъде готов на 1 декември 2015 г. и да се изготвя на всеки две години след това, Агенцията предоставя преглед на внедряването на ECN, на ЕКС (включително граничните участъци и определянето на степени на въздействие) и на ОПРК, както и на общото прилагане на наблюдателните средства, като описва постигнатия напредък и определя всички мерки, които все още трябва да се предприемат за постигане на пълно съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1052/2013.
- До 31 януари 2016 г. и до същата дата всяка година след това всяка държава членка предоставя годишен доклад относно изграждането и управлението на своите НКЦ и НКС, като описва постигнатия напредък през предходната година и определя всички мерки, които все още трябва да се предприемат за постигане на пълно съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1052/2013. Комисията предоставя резюме в своята цялостна оценка на EUROSUR, която трябва да бъде готова на 1 декември 2016 г. и да се изготвя на всеки четири години след това.

За наблюдение на *оперативното функциониране* на EUROSUR трябва да се предприемат следните мерки:

- От 2015 г. в посочения по-горе годишен доклад всяка държава членка предоставя описание на предприетите на национално равнище мерки (с акцент върху ролята на НКЦ), свързани с тези участъци от външната граница, за които е определена средна или висока степен на въздействие.
- В своя доклад, който трябва да бъде готов на 1 декември 2015 г. и да се изготвя на всеки две години след това, Агенцията предоставя преглед на предприетите от държавите членки и от Агенцията мерки, свързани с тези участъци от външната граница, за които е определена средна или висока степен на въздействие. В изготвянето на този доклад Агенцията ще работи със съответната(ите) държава(и) членка(и), за да анализира и оцени мерките, взети на национално и на европейско равнище.
- В своята цялостна оценка, която трябва да бъде готова на 1 декември 2016 г. и да се изготвя на всеки четири години след това, Комисията ще оценява по какъв начин се прилага регламентът за EUROSUR в държавите членки и от Агенцията.

Трябва да се предприемат следните мерки за наблюдение на това по какъв начин основните права, включително принципът на забрана за връщане, са зачитани в рамката на EUROSUR:

- В съответствие с член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2007/2004 и като приложение към доклада на Агенцията, който трябва да бъде готов на 1 декември

⁶³ Член 22 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

2015 г. и да се изготвя на всеки две години след това, служителят по основните права в Агенцията може да предоставя наблюдения относно спазването от страна на Агенцията на законодателството в областта на основните права. Консултативният форум може да отправя към Агенцията препоръки относно спазването на основните права при прилагане на регламента за EUROSUR. За тази цел служителят по основните права и Консултативният форум имат достъп в рамките на дадените им мандати до цялата информация, свързана със зачитането на основните права за всички дейности на Агенцията в рамките на EUROSUR.

- В своята цялостна оценка, която трябва да бъде готова на 1 декември 2016 г. и да се изготвя на всеки четири години след това, Комисията предоставя оценка на спазването от страна на Агенцията и на държавите членки на законодателството в областта на основните права (включително защита на личните данни и на принципа на забрана за връщане) при прилагането на регламента за EUROSUR.⁶⁴
- В своята цялостна оценка, която трябва да бъде готова на 1 декември 2016 г. и да се изготвя на всеки четири години след това, Комисията предоставя преглед на споразуменията, сключени между държавите членки и трети държави за целите на регламента за EUROSUR, както и оценка на това дали тези споразумения са в съответствие с разпоредбите на член 20 от Регламент (ЕС) № 1052/2013.

7 Преглед на наръчника и заключителни бележки

Комисията може да променя настоящия наръчник въз основа на принос от Агенцията и държавите членки.

Агенцията и държавите членки след консултация с Европейската комисия могат да се договарят и да класифицират вътрешни документи (каталози, мандати и др.), за да конкретизират допълнително оперативните, техническите или всякакви други изисквания, необходими за изпълнението и ежедневното използване на EUROSUR. Комисията проверява дали тези документи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1052/2013 и настоящия наръчник.

8 Списък с инструменти

- Регламент (ЕС) № 1052/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за създаване на Европейската система за наблюдение на границите (EUROSUR)
- Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета от 26 октомври 2004 г. за създаване на Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз
- Регламент (ЕС) № 656/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за установяване на правила за наблюдението на външните морски граници в контекста на оперативното сътрудничество, координирано от Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз

⁶⁴ Комисията може да използва Агенцията за основните права при изготвянето на своята оценка.

- Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за създаване на Кодекс на Общността за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници)
- Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС
- Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни
- Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни
- Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси
- Харта на основните права на Европейския съюз
- Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи
- Конвенция за статута на бежанците (1951 г.) и протокола към нея (1967 г.)
- Международната конвенция от 1979 година за търсене и спасяване по море и други международни конвенции, попадащи под егидата на Международната морска организация

9 Списък на съкращенията

AIS	Система за автоматична идентификация
BSRBCC	Сътрудничество в областта на граничния контрол в региона на Балтийско море
CIRAM	Общ интегриран модел за анализ на риска
EASO	Европейска служба за подкрепа в областта на убежището
EBGT	Европейски екипи за гранична охрана
ECN	Комуникационна мрежа на EUROSUR
EEG	Експертна група на EUROSUR
EFCA	Европейска агенция за контрол на рибарството
ETMS	Услуги по техническо управление на EUROSUR
EUROSUR	Европейска система за наблюдение на границите
FRA	Агенция за основните права
ISO	Международна организация по стандартизация
JORA	Приложение за докладване на съвместни операции
LRIT	Система за разпознаване и проследяване на кораби на далечни разстояния
MAOC-N	Център за морски анализи и операции — Наркотици
MRCC	Център за координация на морските спасителни дейности
NFPOC	Национална точка за контакт на Frontex
SAR	Търсене и спасяване
SATCEN	Сателитен център на Европейския съюз
SIRENE	Искане за допълнителна информация от националните вписвания
TETRA	Система за наземна групово радиовръзка
VHF	Метров обхват
VMS	Система за наблюдение на корабите
VPN	Виртуална частна мрежа
Агенция	Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз (Frontex)
ЕАМБ	Европейска агенция по морска безопасност
ЕВРОПОЛ	Европейска полицейска служба
ЕВРОЮСТ	Европейско звено за съдебно сътрудничество
ЕКС	Европейска картина на състоянието
ЕНОЗД	Европейски надзорен орган по защита на данните
ЕПМ	Европейска патрулна мрежа
ЕС	Европейски съюз
ЕСВД	Европейска служба за външна дейност
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИНТЕРПОЛ	Международна организация на криминална полиция
КИЕС	Класифицирана информация на ЕС
МКЦ	Международен координационен център
МтКЦ	Местен координационен център
НЗ	Наблюдение на Земята
НКС	Национална картина на състоянието
НКЦ	Национален координационен център
ООН	Организация на обединените нации
ОПРК	Обща предгранична разузнавателна картина
РКЦ	Регионален координационен център